

Konsthallen

Vård- och underhållsplan

Del 1 - Beskrivningar 2018

L I N D H O L M
RESTAURERING AB
tekniska och antikvariska projektörer

higab

L I N D H O L M
R E S T A U R E R I N G A B

Drottninggatan 29
411 14 GÖTEBORG

031-336 09 40
www.lindholm-restaurering.se

Omslagsbild: Konsthallen i augusti 2018, foto Anna Rodin.

Förord

Följande vård- och underhållsplan för konsthallen i Göteborg är framtagen av Lindholm Restaurering AB under hösten 2018 på uppdrag av Higab.

Konsthallen uppfördes 1922 efter ritningar av Arvid Bjerke och Sigfrid Ericson. Tidigare fanns provisoriska paviljonger uppförda i dess anslutning men de revs i mitten av 1980-talet. 1995 kompletterades konsthallen med en tillbyggnad avsedd för administrativa lokaler tillhörande Hasselblad Center. Tillbyggnaden sammankopplade även konsthallen med konstmuseet. 2007 uppfördes även provisoriska kontorspaviljonger mot gården. Den ursprungliga delen av konsthallen är byggnadsminnesförklarad enligt Kulturmiljölagen.

Vård- och underhållsplanen innehåller två delar. Den första beskriver konsthallens historia och kulturhistoriska värde. Den andra delen innehåller teknisk beskrivning, skadeinventering och åtgärdsförslag. Till varje byggnadsdel finns även antikvariska riktlinjer och vilken nivå av bevarande/varsamhet som är lämplig givet dess kulturhistoriska värden. Åtgärder finns sammanfattade i tabellform.

Göteborg 28 december 2018

Anna Rodin

Lindholm Restaurering AB

Innehållsförteckning

DEL 1 - BESKRIVNINGAR

Inledning	5
Vård- och underhållsplanens syfte	5
Disposition och läsanvisningar	6
Skyddsstatus och kulturhistorisk värdebeskrivning	7
Byggnadsminnesförklaring	7
Bevarandeprogrammet för Göteborg	9
Plan- och bygglagen	9
Gällande stadsplan	11
Kulturhistorisk värdebeskrivning	12
Historik	13
Götaplatsen	13
Konsthallen	16
Exteriör	18
Interiör	24
Förändringar	27
Byggnadskronologi	33
Konsthallens arkitekter	33
Nulägesbeskrivning	35
Kulturhistorisk klassning enligt Higabs system	35
Exteriör	36
Interiör	38
Plan 0	41
Plan 1	42
Plan 2	43
Källförteckning	44

Bilagor

Konsthallen statusinventering VVS – KMR Luftbehandling 2018

Konsthallen el- och telesystem – Tekon AB 2018

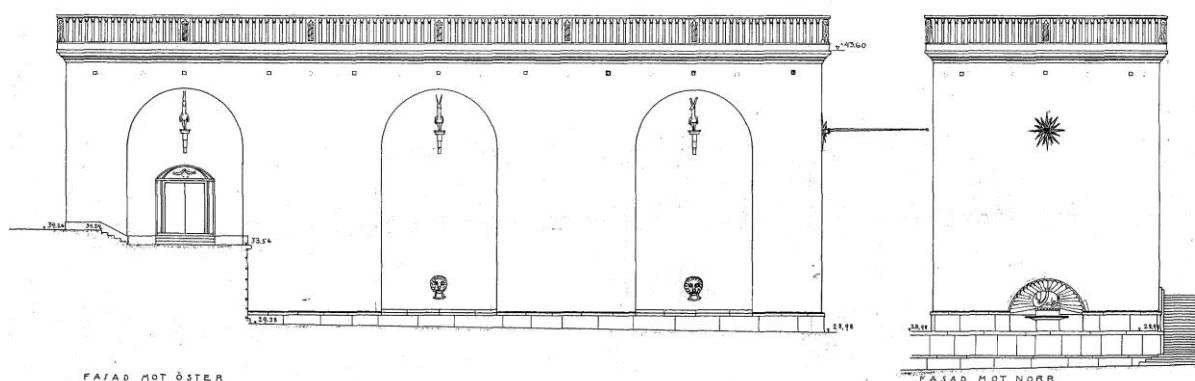
Konsthallen, VoU del 2 - Byggnadsbeskrivning och underhållsplan - finns som separat rapport

Inledning

Följande vård- och underhållsplan för konsthallen är utarbetad av Lindholm Restaurering AB på uppdrag av Higab. Konsthallen är byggnadsminne och byggnadsminnesförklaringen gäller den ursprungliga delen, ej den tillbyggda delen.

Vård- och underhållsplanen bygger på en kulturhistorisk inventering och fotodokumentation som är genomförd under hösten 2018. Exteriören och de delar av interiören som omfattas av byggnadsminnesförklaringen eller har kulturhistoriska värden har försetts med åtgärdsförslag. Bilagt till vårdplanen finns statusbedömning avseende el och VVS. Statusinventeringen av el- och telesystem är utförd av Christer Andersson på Tekon. Statusbedömningen av VVS är utförd av K.M.R Luftbehandling VVS konsulter.

Konsthallen uppfördes 1922 efter ritningar upprättade av arkitekterna Sigfrid Ericsson och Arvid Bjerke. Konsthallen uppfördes i en stram klassicistisk tegelarkitektur och byggnaden är till exteriören mycket väl bevarad. De två arkitekterna stod även bakom ritningarna för Konstmuseet vilket avspeglas i de två byggnadernas likartade arkitektoniska utformning. 1995 kompletterades konsthallen med en tillbyggnad avsedd för administrativ verksamhet i Hasselblad Centers regi. Tillbyggnaden sammankopplade även konsthallen med konstmuseet.

NYBYGGNADSRITNING FRÅN 1922 AV SIGFRID ERICSON OCH ARVID BJERKE.

Vård- och underhållsplanens syfte

En vård- och underhållsplan är ett långsiktigt planeringsinstrument som ger en helhetssyn på förvaltningen av byggnadens hela exteriör och interiör inklusive fasta inventarier, i synnerhet de delar som omfattas av lagskydd och bedöms ha betydande kulturhistoriska och arkitektoniska värden. En fungerande vård- och underhållsplan ska vara en grundläggande del i byggnadens bevarande.

Disposition och läsanvisningar

Vård- och underhållsplanen är uppdelad i två huvudsakliga delar.

Del 1 innehåller historik och gällande kulturhistorisk värdering, lagstiftning och skyddsbestämmelser. Här finns också en värdebeskrivning av byggnadens olika delar samt en klassning utifrån grad av bevarandevärde.

Del 2 innehåller beskrivning och inventering av byggnadens exteriör och interiör. Planen omfattar endast byggnadsminnet konsthallen, tillbyggnaden ingår inte.

En kulturhistorisk anvisning anger byggnadsdelens eller rummets kulturhistoriska kvaliteter och skyddsstatus samt hur den skall hanteras. Byggnadsdelar och rum är också bedömda och färgkodade utifrån Higabs eget system för kulturhistorisk klassning. Till beskrivningen hör en underhållsplan som anger vilka åtgärder som skall genomföras och underhållsintervall.

Fasaden beskrivs nerifrån och upp medan interiören beskrivs rumsvis. Enklare och likartade rum beskrivs i grupp.

Avslutningsvis innehåller vård- och underhållsplanen besiktningar av el och VVS. Dessa är infogade i slutet som självständiga bilagor från respektive konsult. Åtgärderna finns även sammanställda i tabellform som är avsedd att införas i Higabs digitala underhållssystem.

Fastighetsuppgifter

<i>Fastighetsbeteckning</i>	Lorensberg 9:4
<i>Adress</i>	Götaplatsen 7
<i>Byggnadsår</i>	1922
<i>Arkitekt</i>	Sigfrid Ericson och Arvid Bjerke
<i>Byggherre</i>	Göteborgs stad
<i>Urspr. användning</i>	Konsthall
<i>Nuv. användning</i>	Konsthall
<i>Förvaltare</i>	Higab

Skyddsstatus och kulturhistorisk värdebeskrivning

Byggnadsminnesförklaring

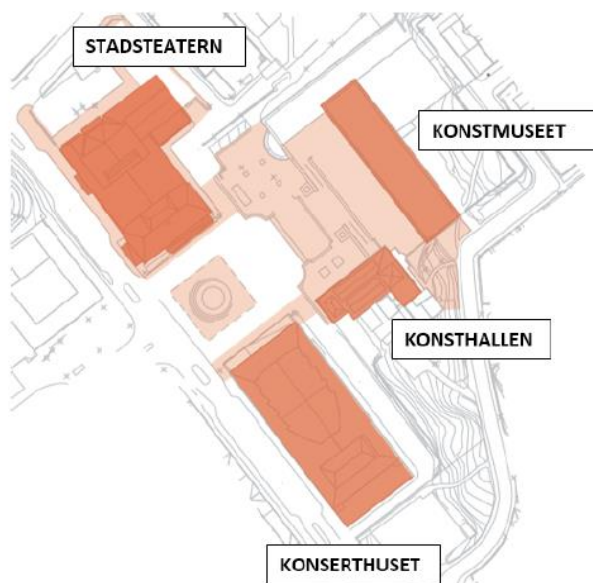
Den 15 december 2017 förklarades den ursprungliga delen av konsthallen för byggnadsminne enligt länsstyrelsens beslut. Motiveringen till byggnadsminnesförklaringen formulerades enligt följande:

Konsthallen hänger arkitektoniskt samman med konstmuseet och ritades av arkitekterna Sigfrid Ericson och Arvid Bjerke; två av landets mest framträdande arkitekter under denna tid. Konsthallen är en av Götaplatsens fyra monumentalbyggnader och ingår i ett exklusivt kulturhistoriskt sammanhang och som fond för Kungssportsavenyns avslut. Byggnaden är mycket tidstypisk med sina klassicistiska stildrag och har höga arkitektoniska och konstnärliga värden såväl invändigt som utvändigt. I likhet med Götaplatsens övriga byggnader används den fortfarande för sitt ursprungliga syfte.

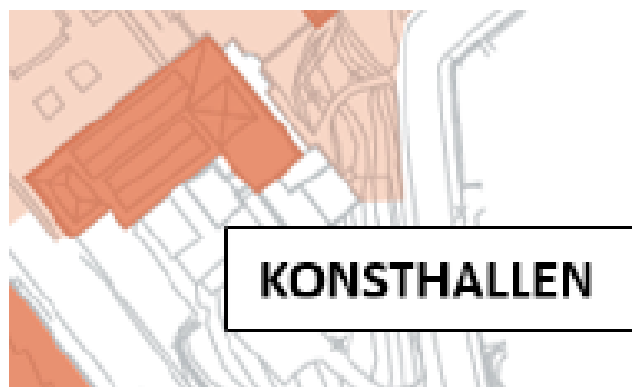
Länsstyrelsen bedömer att Konsthallen har ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde.

Skyddsbestämmelserna formulerades enligt följande:

1. Den på kartan nedan med mörkröd färg markerade byggnaden får till sitt yttre inte rivas, flyttas, byggas om eller på annat sätt förändras utan Länsstyrelsens tillstånd.
2. Ursprunglig stomme och rumsindelning får inte ändras.
3. I de rum som rödmarkerats på planritningen nedan får inte ändring eller borttagning av ursprunglig fast inredning göras. Till fast inredning hör bl.a. dörrömfattningar, taklister, kalkstens- och tegelgolv samt socklar.
4. Lanterninernas konstruktion får inte byggas om eller på annat sätt ändras.
5. Byggnaden ska underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten ska utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Underhållet ska ske med material och metoder anpassade till byggnadens egenart. Samråd med Länsstyrelsen ska ske innan vårdarbeten påbörjas.¹

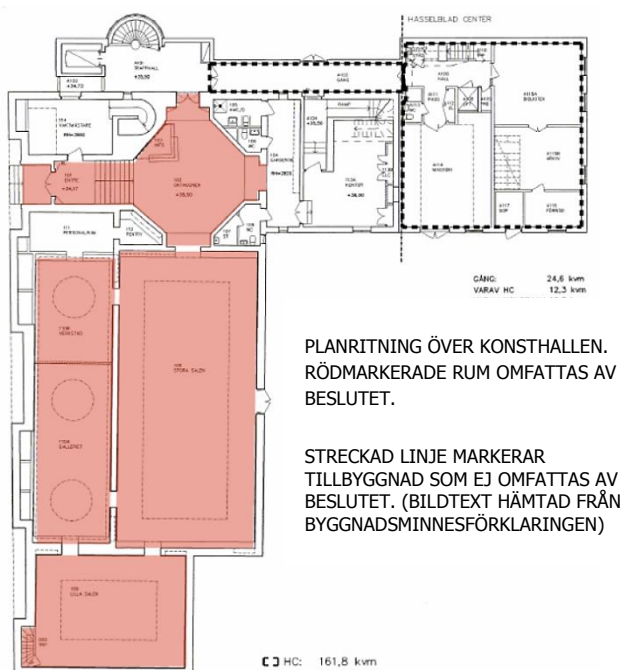

KARTA ÖVER GÖTAPLATSEN MED BYGGNADER SOM UTGÖR BYGGNADSMINNEN.

DET ÄR DEN URSPRUNGLIGA DELEN AV KONSTHALLEN SOM ÄR FÖRKLARAD SOM BYGGNADSMINNE. TILLBYGGDA DELAR OMFATTAS INTE.

¹ Beslut om byggnadsminnesförklaring av Konsthallen, daterat 2017-12-15, Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Tolkning av byggnadsminnesförklaringen

Vid upprättade av vård- och underhållsplanen har följande tolkning gjorts:

- Konsthallens ursprungliga del är förklarad som byggnadsminne (i enlighet med karta över Götaplatsens byggnadsminnen). Tillbyggnaden från 1995 ingår ej.
- Avseende interiören omfattas delar med ursprunglig stomme och rumsindelning som ingående i byggnadsminnet, oavsett plan. Tillbyggnaden ingår ej (i motsats till ovanstående planritning där del av tillbyggnaden redovisas som omfattande av beslutet. Detta i strid med karta över byggnaden där tillbyggnaden är markerad som ej ingående i beslutet).
- Rödmarkerade rum omfattas av särskilda skyddsföreskrifter.

Krav på tillstånd

Skyddsbestämmelsernas utformning styr vilka typer av åtgärder som kräver tillstånd från Länsstyrelsen. I regel krävs alltid tillstånd för att:

- riva, flytta, bygga om eller bygga till
- ändra eller göra ingrepp i stommen
- ändra färgsättning eller ytskikt
- göra andra ingrepp i eller ändring av exteriören, t ex byte av tak- och fasadmaterial eller fönster och dörrar
- ändra interiör eller fast inredning i delar som omfattas av byggnadsminnesförklaringen
- ändringar inom byggnadsminnets skyddsområde

Även del av Götaplatsen omfattas av en separat byggnadsminnesförklaring där bland annat del av markbeläggning, murar, trappor mm ingår.²

² Se beslut om byggnadsminnesförklaring för Göteborgs konstmuseum och del av Götaplatsen, daterat 2017-04-25, Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Bevarandeprogrammet för Göteborg

Konsthallen finns med i bevarandeprogrammet som en av byggnaderna i området Vasaparken – Götaplatsen – Renströmparken. I motiveringen beskrivs följande avseende Götaplatsen:

Av särskilt värde från arkitekturhistorisk synpunkt är Götaplatsen med sina representativa byggnader för kultur och bildning (...).

I beskrivningen av konsthallen beskrivs byggnadens kulturhistoriska värde i sitt sammanhang vid Götaplatsen, formulerat på följande sätt:

*Konstmuseet, Konsthallen samt anslutande trappor och terrasser byggdes till jubileumsutställningen 1923 och ritades av arkitektkonsortiet ARES (A Bjerke, R O Swenson, E Torulf och S Ericson). (...) Konsthallen som är i en våning och ligger på en lägre terrass har också fasader av gult tegel. Exteriören får sin speciella prägel genom tre blindbågar utsmyckade med skulpterade bronslejon. De två ursprungliga byggnaderna med anslutande naturstensterrasser och trappor är ett utomordentligt värdefullt inslag i Göteborgs stadsbild. (...)*³

Plan- och bygglagen

Plan- och bygglovsfrågor regleras i enlighet med Plan- och bygglagen. Särskilt kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer skall skyddas från förvanskning (PBL 8:13). Förvanskningsförbudet gäller såväl exteriör som interiör. Vid underhåll skall åtgärderna anpassas till byggnadens kulturhistoriska värden (PBL 8:14) och ändringar skall utföras varsamt med hänsyn till byggnadens karaktärsdrag (8:17). Undantag från utformnings- och egenskapskraven får göras med hänsyn till en byggnads kulturhistoriska värden.

8 kap. Krav på byggnadsverk, byggprodukter, tomter och allmänna platser

Byggnadsverks utformning

1 § En byggnad ska

1. vara lämplig för sitt ändamål,
2. ha en god form-, färg- och materialverkan, och
3. vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Byggnadsverks tekniska egenskaper

4 § Ett byggnadsverk ska ha de tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om

1. bärförmåga, stadga och beständighet,
2. säkerhet i händelse av brand,
3. skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljön,
4. säkerhet vid användning,
5. skydd mot buller,
6. energihushållning och värmeisolering,
7. lämplighet för det avsedda ändamålet,
8. tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga,
9. hushållning med vatten och avfall, och
10. bredbandsanslutning. Vad som krävs för att ett byggnadsverk ska anses uppfylla första stycket framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 2 §. Lag (2016:537).

³ Lönnroth (red), 1999

Undantag från utformnings- och egenskapskraven på byggnadsverk

7 § Vid ändring eller flyttning av en byggnad får kraven i 1 och 4 §§ anpassas och avsteg från kraven göras med hänsyn till ändringens omfattning eller flyttningens syfte samt med hänsyn till byggnadens förutsättningar och till bestämmelserna om varsamhet och förbud mot förvanskning i detta kapitel.

Avsteg från kraven i 1 § 3 och 4 § första stycket 8 får dock göras endast om det med hänsyn till ändringens omfattning eller flyttningens syfte och byggnadens standard är uppenbart oskäligt att uppfylla kraven. /.../ Lag (2014:224).

Förbud mot förvanskning

13 § En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.

Första stycket ska tillämpas också på

1. anläggningar som är bygglovspliktiga enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 7§,
2. tomter i de avseenden som omfattas av skyddsbestämmelser i en detaljplan eller i områdesbestämmelser,
3. allmänna platser, och
4. bebyggelseområden.

Underhåll och varsamhet

14 § Ett byggnadsverk ska hållas i vårdat skick och underhållas så att dess utformning och de tekniska egenskaper som avses i 4 § i huvudsak bevaras. Underhållet ska anpassas till omgivningens karaktär och byggnadsverkets värde från historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt.

Om byggnadsverket är särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt, ska det underhållas så att de särskilda värdena bevaras.

En anordning för ett syfte som avses i 4 § första stycket 2–4, 6 eller 8, ska hållas i sådant skick att den alltid fyller sitt ändamål. Lag (2011:335).

17 § Ändring av en byggnad och flyttning av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden.

Gällande stadsplan

Gällande stadsplan – *Förslag till ändring i stadsplanen och stadsplanebestämmelserna för Kvarteren Nr 16 Näktergalen, Nr 2 Taltrasten och Nr 5 i Johanneberg samt jämkning i stadsplanen för kvarteret Nr 9 i 14:e roten i Göteborg* - är från 1922 med tillägg till planbestämmelser vilka vann laga kraft 1993-10-22 (FII 40 33). I planen anges bland annat att Konsthallen skall användas för offentligt ändamål.

STADSPLANEN FRÅN 1922 AV ALBERT LILIENBERG ÄR GÄLLANDE.

Kulturhistorisk värdebeskrivning

Konsthallen ingår i den grupp monumentalbyggnader med högt kulturhistoriskt värde som utgör fond och avslut till Kungssportsavenyn. Samtliga byggnader är för staden viktiga kulturinstitutioner. Med sina volymer, påkostade fasader och höga arkitektoniska nivå inramar de Götaplatsen som med sina terrasseringar och naturstenstrappor väl ansluter till de omgivande byggnadernas exklusiva utformning.

Konsthallen har ett högt kulturhistoriskt värde, dels som ingående i miljön med kulturbyggnader vid Götaplatsen och med betydelse för stadsbilden. Den har även ett högt kulturhistoriskt värde i sig själv, i sin arkitektoniska utformning och i de påkostade materialvalen. Fasaderna i 1920-talets klassicistiska stilideal hänger även arkitektoniskt samman med konstmuseet och de båda byggnaderna ritades av två av landets mest framträdande arkitekter vid tiden; Sigfrid Ericson och Arvid Bjerke. Även interiört har konsthallen ett högt kulturhistoriskt värde vilket avspeglas i tidstypisk utformning och materialval.

Byggnaden har även ett kontinuitetsvärde i sin funktion som konsthall.

KONSTHALLEN INGÅR SOM EN AV MONUMENTALBYGGNADERNA VID GÖTAPLATSEN.

Historik

Götaplatsen

Götaplatsen etablerades i anslutning till stadens två år försenade 300-årsfirande med Jubileumsutställningen 1923. Platsen som avslutade paradgatan Kungsportsavenyn var tänkt att fungera som festplats och entré till utställningsområdet bakom men skulle också utgöra en avslutning på en av stadens mest förnäma stråk.

Med stadsingenjör Albert Lilienbergs förstudie som bakgrund utlystes en allmän tävlan om platsen 1916-17. Utgångspunkten för Lilienberg var att det i utformningen av platsen fanns en möjlighet att ge staden en fast gräns åt söder i anslutning till där terrängen steg kraftigt. Av denna anledning bedömdes bebyggelsen funktion som fond särskilt viktig.⁴

I tävlingsprogrammet angavs följande:

I södra afslutningen af en af Göteborgs förnämsta gator, Kungsportsavenyen, skall enligt stadsplanen förläggas en allmän plats, benämnd Götaplatsen. Denna jämte omgivande byggnader är afsedd att bilda en monumental afslutning af Kungsportsavenyen.

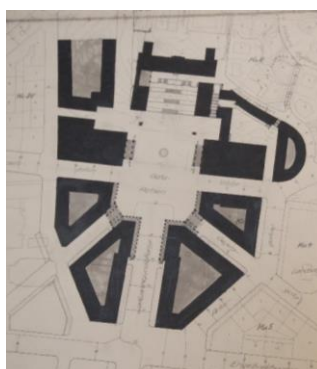
Då platsen inom de närmaste åren skall utläggas och byggnadernas uppförande omkring densamma påbörjas, är tiden inne att gifva den endast till sina grunddrag i stadsplanen bestämda platsen dess slutliga utformning.

Därvid skall bestämmas placeringen af de olika byggnaderna kring platsen, de slutliga gränslinjerna för densamma och för de till denna inlöpande gatorna, terrängens användning i södra delen av platsen samt i öfrigt, huru platsens själfva yta och fasader skola disponeras och utformas.

Platsen är dessutom afsedd att tjäna som entréplats för 1921 års minnesutställning i Göteborg.

Programmet angav även att det inom platsen skulle förläggas stadsteater och konserthus samt att det även kunde förläggas konstmuseum samt konsthall för tillfälliga utställningar mm.⁵

Tävlingen vanns av arkitekterna Ragnar Hjorth och Ture Ryberg med ett förslag som gick under mottot "Forum Artium" men det blev ändå arkitektkonsortiet ARES innefattande Sigfrid Ericson, Arvid Bjerke, Ernst Torulf och Ragnar Ossian Swensson som efter en omtävling erhöll uppdraget med att utforma Götaplatsen.⁶

UTSNITT AV PLAN FÖR DET VINNANDE TÄVLINGSFÖRSLAGET "FORUM ARTIUM" – RAGNAR HJORTH OCH TURE RYBERG. (REGIONARKIVET)

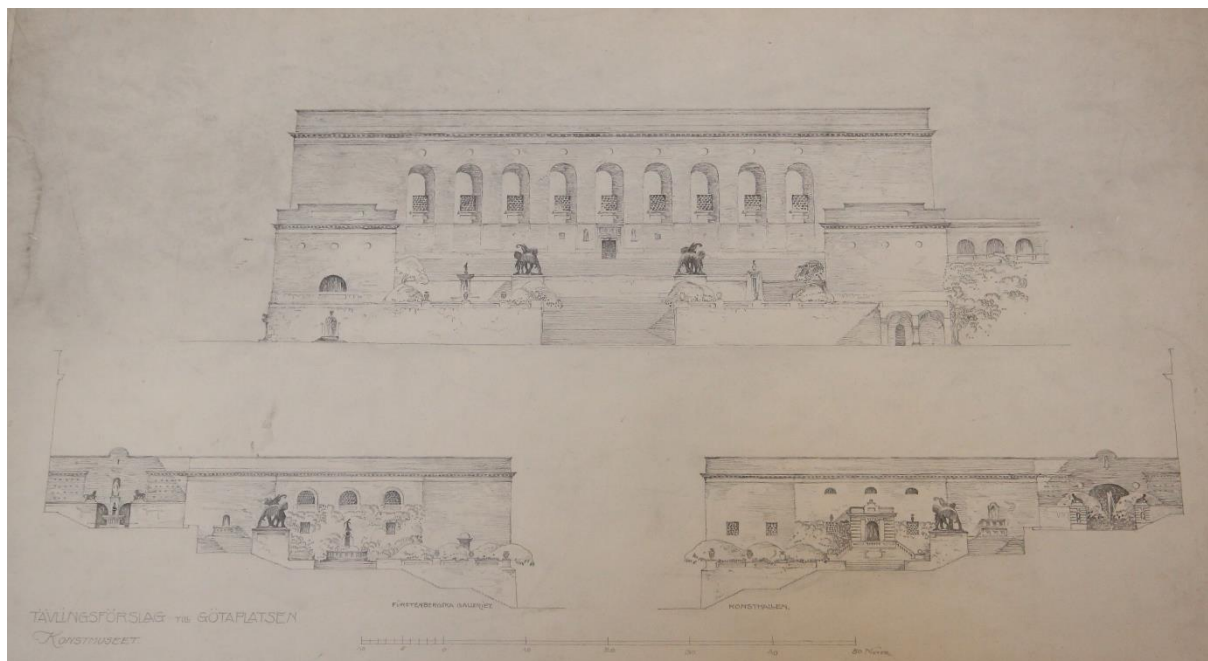

ARES OMTÄVLINGSFÖRSLAG (REGIONARKIVET)

⁴ Caldenby, Claes, Att bygga ett land, Arkitekturmuseet och Byggnadsnämnden, (1998)

⁵ Program för tävlan angående ordnande af Götaplatsen och området närmast däromkring inom Göteborgs stad, F IVa 181b:1, Regionarkivet

⁶ Linde Bjur, Gunilla & Engström, Krister Arkitekter och fasader Göteborg 1850-1920, Balkong Förlag (2013)

RITNING ÖVER KONSTMUSEET TILLHÖRANDE ARES FÖRSTA TÄVLINGSFÖRSLAG. (REGIONARKIVET)

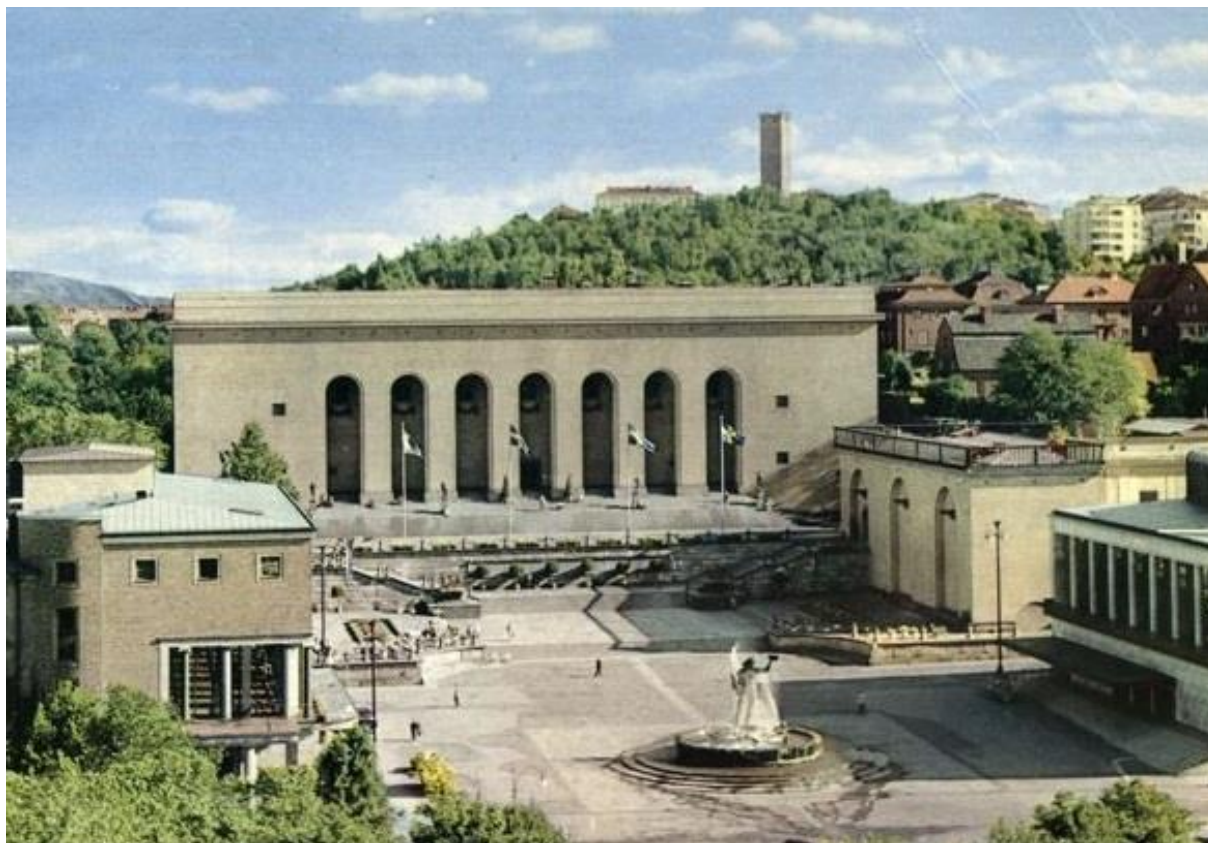
PERSPEKTIVMÅLNING MED FÖRSLAG TILL KONSTMUSEUM, KONSTHALL, HUVUDINGÅNG MM TILL JUBILEUMSUTSTÄLLNINGEN. OSIGNERAD OCH ODATERAD, SANNOLIKT ARES. (REGIONARKIVET)

Till utställningens öppnande stod Konstmuseet, Konsthallen samt de anslutande terrasserna och trapporna färdiga. Götaplatsen användes då som entré till utställningsområdet och provisoriska paviljonger uppfördes längs östra och västra sidan.

GÖTAPLATSEN UNDER JUBILEUMSUTSTÄLLNINGEN ÅR 1923. VY MOT SÖDER. (GÖTEBORGS STADSMUSEUM)

Brunnskaret med statyn Poseidon av Carl Milles tillkom 1927 respektive 1931. Förslag till ett konserthus samt en teaterbyggnad ingick i de ursprungliga tävlingsplanerna men dessa idéer förverkligades först under 1930-talet då stadsteatern (Carl Bergsten 1934) och konserthuset (Nils Einar Ericsson 1935) tillkom.

GÖTAPLATSEN MED DET CENTRALT PLACERADE KONSTMUSEET, I VÄSTER FLANKERAT AV KONSTHALLEN OCH KONSERTHUSET SAMT MED STADSTEATERN PÅ MOTSATT SIDA. VY MOT SÖDER. (GÖTEBORGS STADSMUSEUM)

Konsthallen

Konsthallen uppfördes 1922 efter ritningar upprättade av arkitekterna Sigfrid Ericsson och Arvid Bjerke. De två arkitekterna upprättade även ritningarna för Konstmuseet vilket avspeglades i byggnadernas liknande arkitektoniska utformning. Byggmästare var A. Krüger & Son AB och slutsumman för konsthallens uppförande var 316.846,22 kronor.⁷

FÖRSLAG TILL UTSMYCKNING AV KONSTHALLENS FASAD TILL JUBILEUMSUTSTÄLLNINGEN 1923. PERSPEKTIVTECKNING, OSIGNERAD OCH ODATERAD. (REGIONARKIVET)

SKISS TILL KONSTHALLEN, OSIGNERAD OCH ODATERAD – TROLIGEN ERICSON OCH BJERKE. (REGIONARKIVET)

⁷ Konstmuseets arkiv, mapp *Konsthallens uppförande och byggnadskostnader 1922-1923*. Sluträkning från byggmästarfirma A. Krüger & Son, daterad 9 april 1924.

Invigningsutställningen var Nordisk konst, en utställning som ingick i den så kallade Jubileumsutställningen. I konsthallen var delar av den norska delen samt en hedersutställning med Edward Munch vilken inrymdes i den stora hallen. Utställningen öppnade den 8 maj 1923.⁸

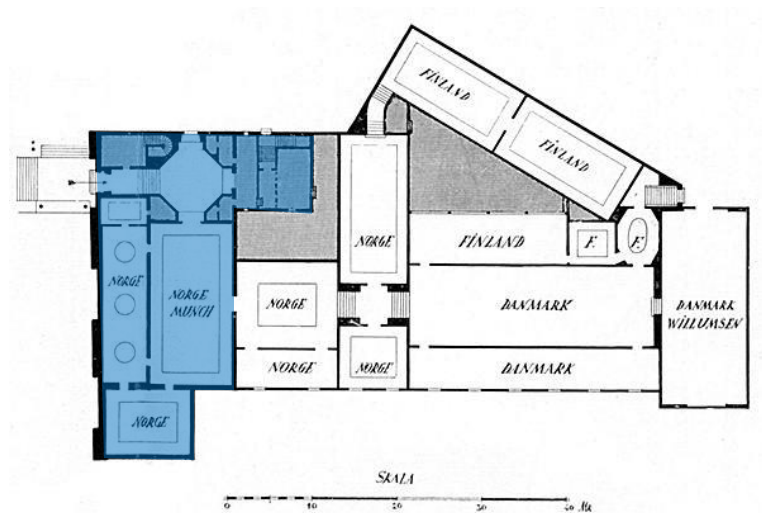

UTSTÄLLINGSKATALOG TILL
NORDISK KONST MED OMSLAG
AV ISAAC GRÜNEWALD
(KONSTHALLENS HEMSIDA)

MUNCHS UTSTÄLLNING I STORA UTSTÄLLNINGSHALLEN. (KONSTHALLENS HEMSIDA)

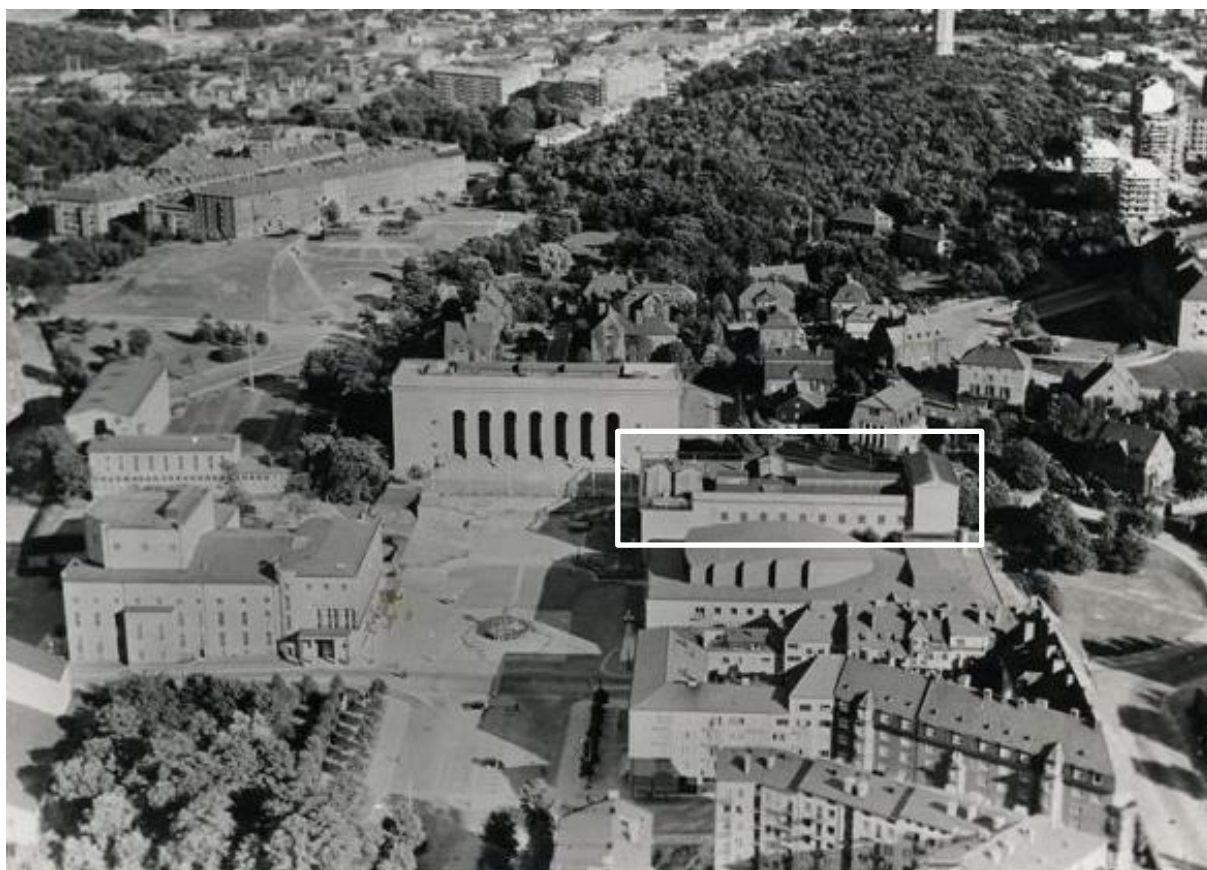
Delar av utställningen fanns även i några byggnader, varav vissa skall ha varit av mer provisorisk karaktär, som uppfördes bakom Konsthallen. 1925 flyttade Konsthögskolan Valand in i den lokal där den finska delen av jubileumsutställningen visats. Den byggnad som var belägen utmed Stenhammarsgatan – i de lokaler där den danska delen visades – fortsatte under en tid att vara en del av konsthallen och byggnaderna var ursprungligen även förbundna med varandra.⁹

PLAN ÖVER UTSTÄLLNINGEN SOM ÄVEN
VAR INHYST I INTILLIGGANDE
PAVILJONGER. DEL SOM UTGJORDES AV
KONSTHALLEN ÄR MARKERAD MED
BLÅTT. (KONSTHALLENS HEMSIDA)

⁸ Internet: <https://konsthallen.goteborg.se/utställningar/jubileumsutställningen/> Information hämtad 2018-11-28

⁹ Internet: <https://konsthallen.goteborg.se/om-konsthallen/historik/> information hämtad 2018-11-28

FLYGBILD ÖVER GÖTAPLATSEN SOM VISA DE BYGGNADER SOM VAR BELÄGNA BAKOM KONSTHALLEN OCH SOM KONSTHALLEN DELVIS VAR SAMMANBYGGD MED. (GÖTEBORGS STADSMUSEUM)

Exteriör

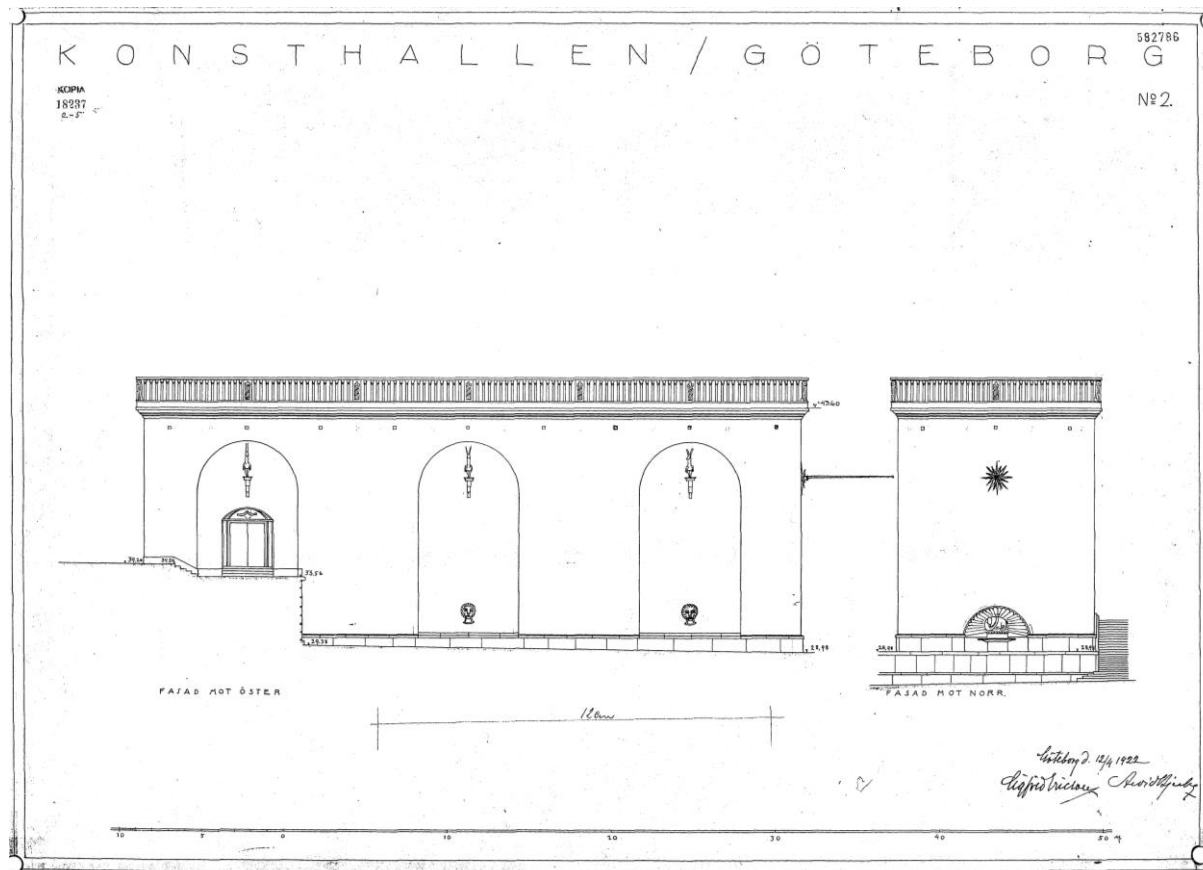
Konsthallen uppfördes i en stram klassicistisk tegelarkitektur. Byggnaden var belägen i suterräng och huvudentrén nåddes via en dekorativt utformad stentrappa som sedan ledde vidare upp till konstmuseet. Huvudfasaden mot Götaplatsen karakteriserades av en symmetrisk och homogent utformad fasad klädd med handslaget gult tegel från Lomma tegelfabrik. Tre höga rundbågiga blindingar bröt upp den enkla fasaden och byggnaden avslutades uppåt med en kraftfullt utformad takfot i gnejs från Fjärås samt en balustrad i gjutjärn. Gnejsen återkom även i sockeln, solbänkar och i huvudentréns rundbågiga portal. Blindbågarna var även försedda med konsoler i granit på vilka det stod skulpturer. I enlighet med nybyggnadsritningar skall fasaden även haft andra dekorativa element, bland annat i anslutning till en rundbågig nisch i norra fasaden. Möjligen var dessa fasaddekorationer i det obeständiga materialet gips och de skulpturer som prydde konsolerna försvann tidigt från fasaden.¹⁰

Taket var platt med flera lanterniner som försåg utställningshallarna och vestibulen med dagsljus. Taket över flygeln var ett pulpettak. Huvudentréns port var en spegelindlad pardörr i ek med draghandtag av gjuten oxiderad brons från Nordiska kompaniet – likadana handtag skall även ha levererats till konstmuseet. Fasaden mot Götaplatsen var fönsterlös men mot söder återfanns två kvadratiske, småspröjsade fönster liksom små runda fönster. Runda fönster fanns även i västra fasaden samt i norra gårdsfasaden. Där fanns även två rektangulära fönster och ett kvadratisk.

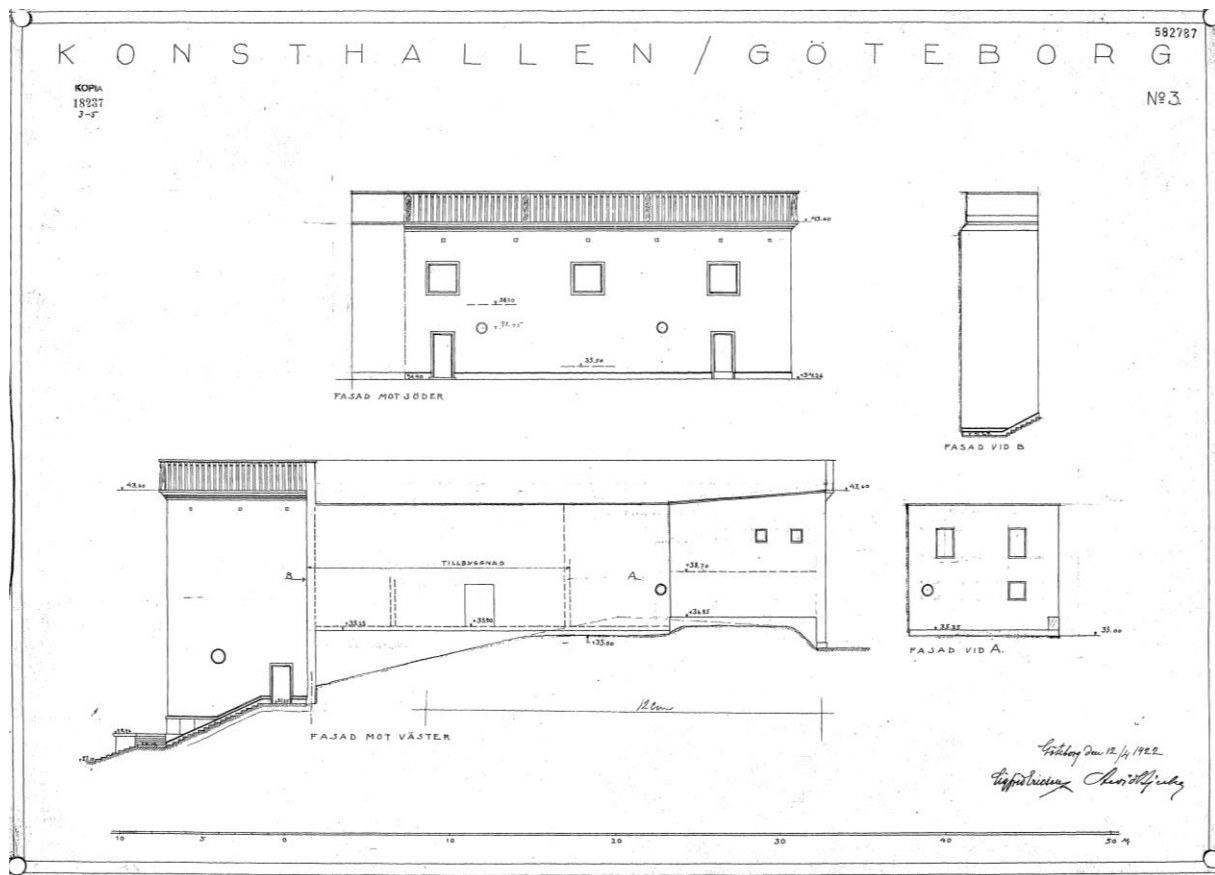
¹⁰ Antagandet stöds av fakturor från uppförandet av konsthallen, finns bland annat faktura avseende målning av gipsfigurer i fasad. Se Konstmuseets arkiv, mapp *Konsthallens uppförande och byggnadskostnader 1922-1923*.

Mot baksidan fanns ursprungligen provisoriska paviljonger vilka sedermera revs och det är osäkert om konsthallens fasader ursprungligen var putsade åt detta håll.

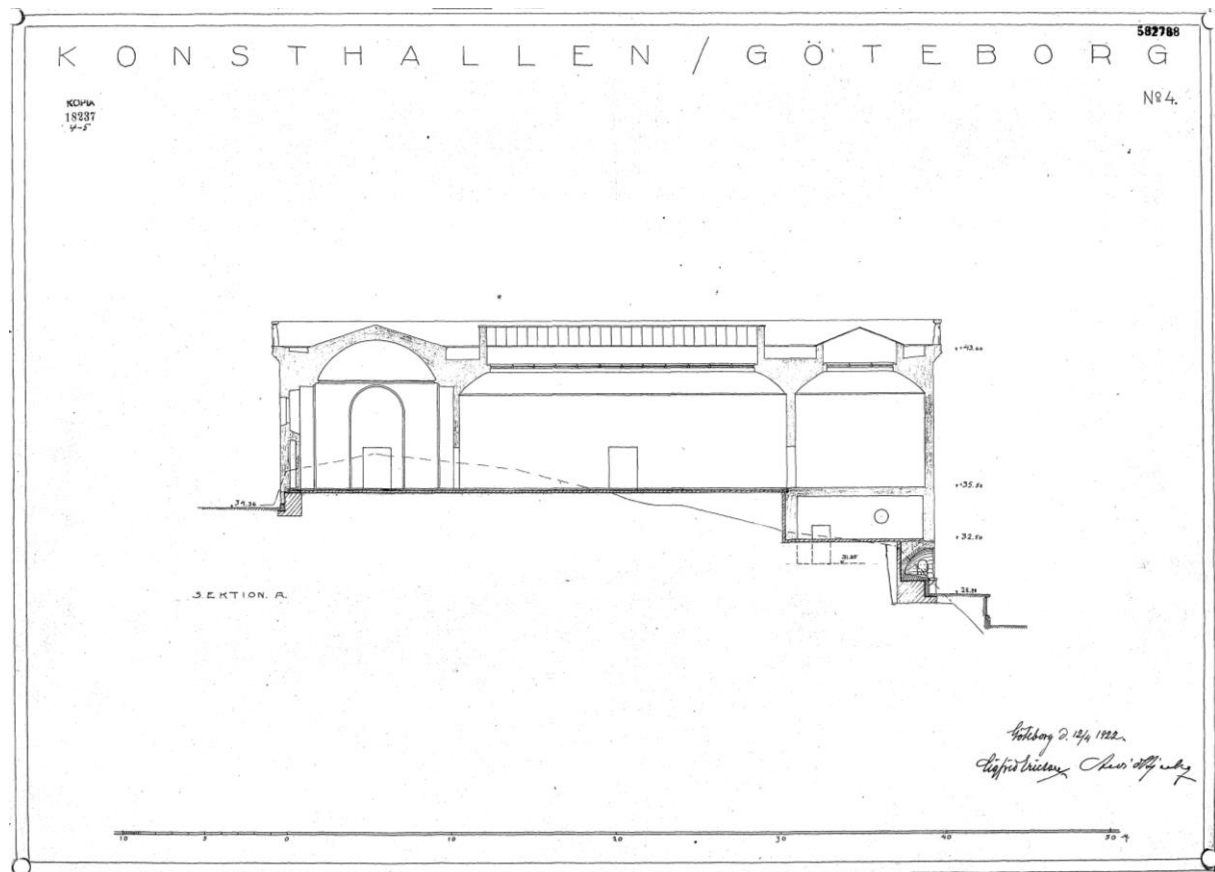
Inga konstruktionsritningar för byggnaden har påträffats men sannolikt utgörs stommen av bärande tegelväggar och bjälklag av betong.

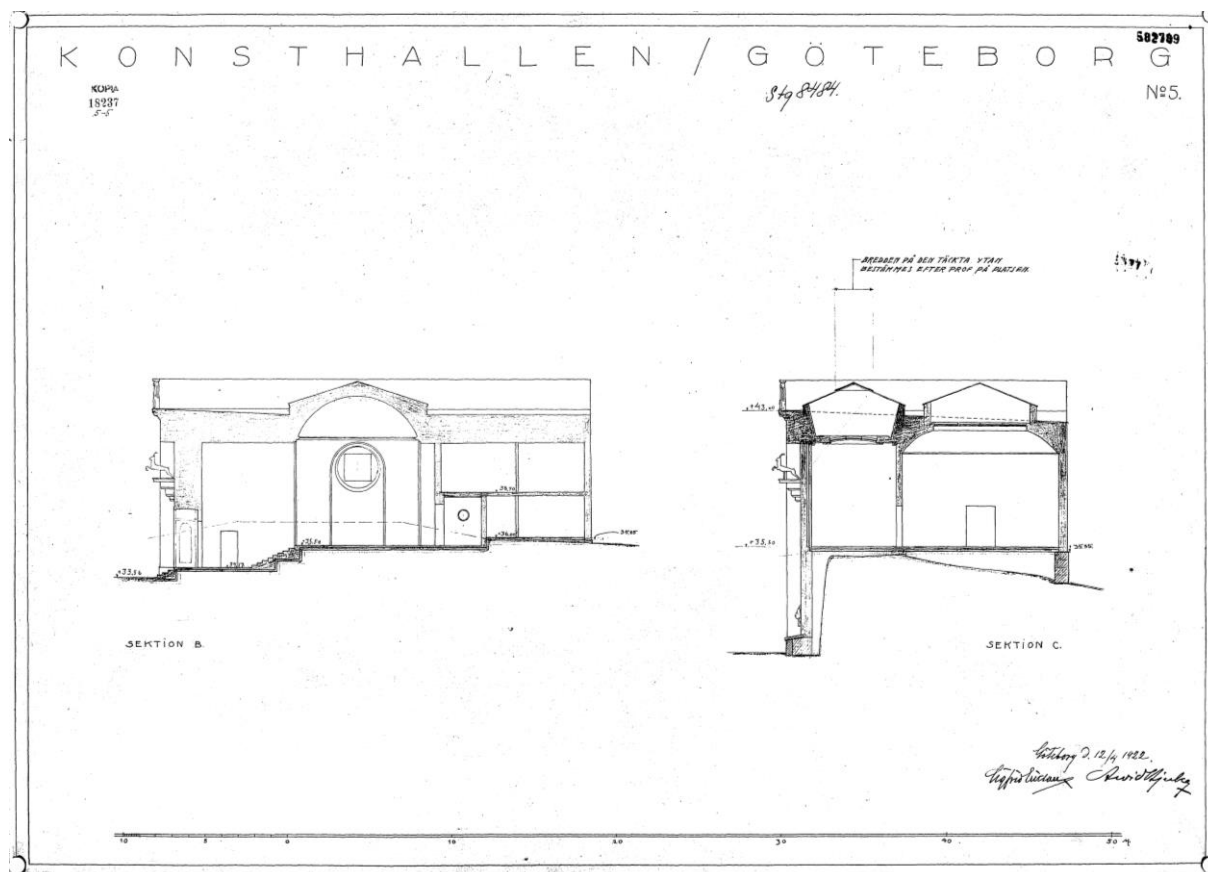
FASADER MOT ÖSTER OCH NORR.

FASADER MOT SÖDER OCH VÄSTER.

SEKTION.

SEKTIONER. SAMTLIGA RITNINGAR ÄR NYBYGGNADSRITNINGAR UPPRÄTTADE AV SIGFRID ERICSON OCH ARVID BJERKE. (GÖTEBORGS STADSBYGGNADSKONTORS ARKIV)

1922. KONSTHALLEN SAMT KONSTMUSEET ÄR UNDER UPPFÖRANDE. (KAMERAREPORTAGE)

1923. KONSTMUSEET OCH KONSTHALLEN STÅR FÄRDIGA. (GÖTEBORGS STADSMUSEUM)

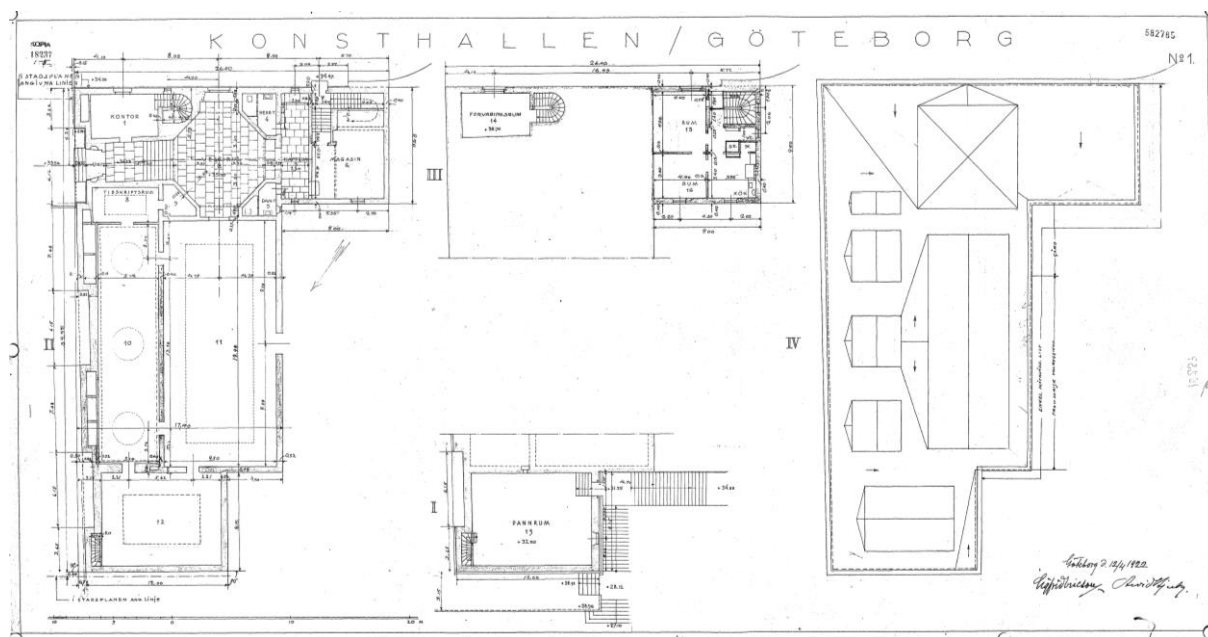

UTSNITT AV VYKORT STÄMPLAT 1924 SOM VISAR DE SKULPTURER SOM URSPRUNGLIGEN PRYDDE BALKARNA. (GÖTEBORGS STADSMUSEUM)

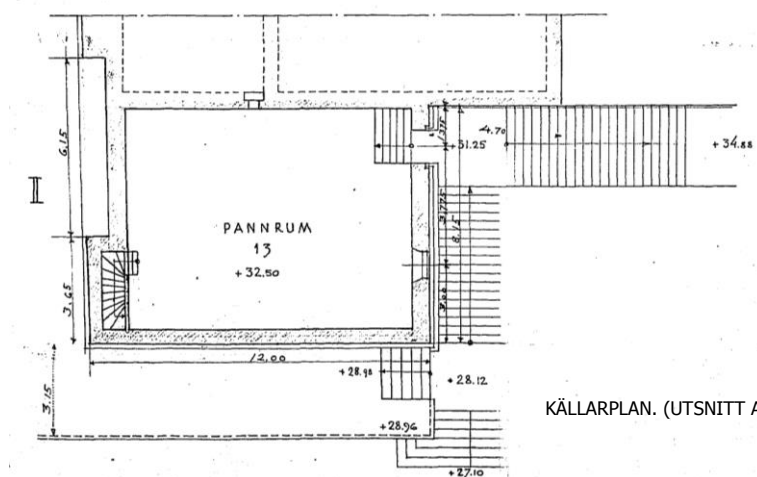
KONSTHALLEN 1931 MED TILLFÄLLIG ADMINISTRATIV BYGGNAD FÖR JUBILEUMSUTSTÄLLNINGEN NÄRMAST I BILD. SKULPTURERNA PÅ KONSOLERNA ÄR NU BORTA. BAKOM HALLEN SKYMTAR ÄVEN DEN BYGGNAD SOM REVS I MITTEN AV 1980-TALET. (GÖTEBORGS STADSMUSEUM)

Interiör

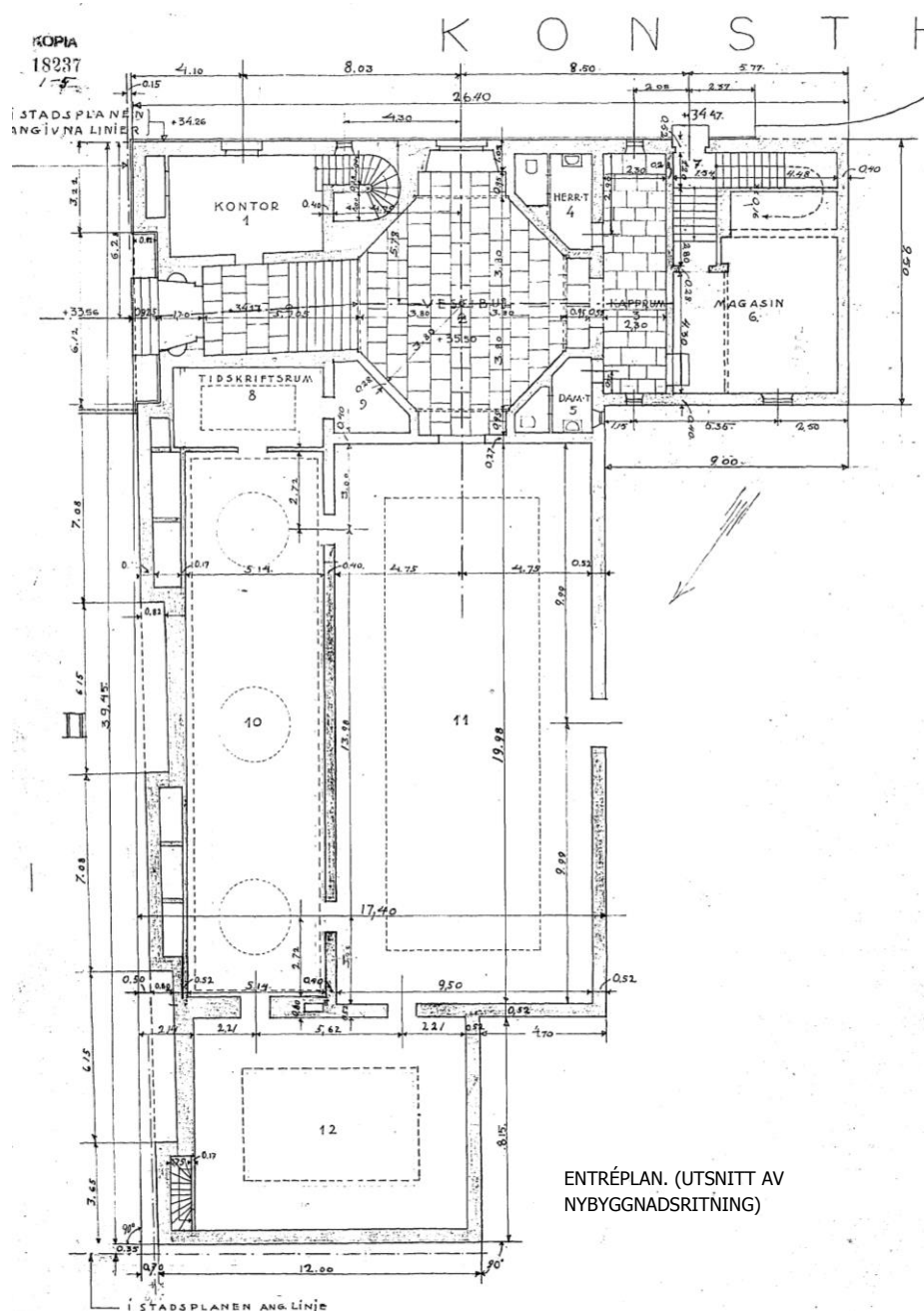
PLANLÖSNINGAR FÖR SAMTLIGA VÅNINGSPÅN. NYBYGGNADSRITNING UPPRÄTTAD AV SIGFRID ERICSON OCH ARVID BJERKE.
(GÖTEBORGS STADSBYGGNADSKONTORS ARKIV)

Källarplan inrymde ett pannrum som nåddes från utsidan genom en dörr i västra fasaden samt från en invändig trappa mellan källarplanet och ovanliggande våning.

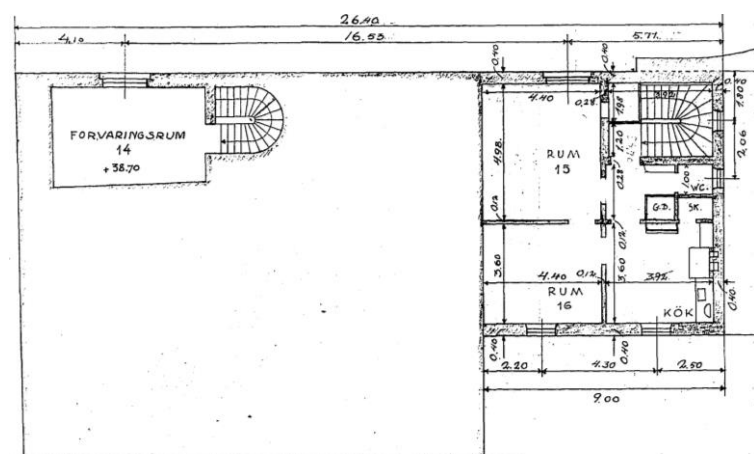

KÄLLARPLAN. (UTSNITT AV NYBYGGNADSRITNING)

På entréplanet fanns huvudingången med en invändig trappa som ledde upp till den oktagonala vestibulen. Från vestibulen nåddes de tre utställningshallarna vilka var placerade i anslutning till varandra. Våningen inrymde även tidskriftsrum liksom kontor, magasin och kapprum med wc-utrymmen. Det fanns även en trappa i byggnadens norra del vilken ledde till källarplanets pannrum samt trappor från kontor och magasinsdel upp till plan 2. Via en dörr i västra fasaden nåddes den intilliggande paviljongen.

Det översta planet hade ett mindre förvaringsrum som nåddes via den rundade trappan från kontoret på entréplanet. I västra delen fanns en bostadslägenhet om två rum och kök.

PLAN 2. (UTSNITT AV NYBYGGNADSRITNING)

Invändiga material¹¹

GOLV OCH SOCKLAR

Golv och socklar i entré och vestibul (oktagonen) samt kapprum var av kalksten. Golv i utställningshallar var av hårdbränt brunt tegel från Helsingborgs tegelbruk, i kvadratiske eller sexkantiga plattor. Även socklarna var av detta tegel. Golv i publika WC-utrymmen skall ha varit av blanc clairmarmor.

VÄGGAR

Väggarna var övervägande putsade. Utställningshallarnas väggar var försedda med vävspända, bemålade väggfält.

TAKLISTER

Taklister i vestibul samt utställningshallarna var profilerade, bemålade trälister. List i oktagon var möjligen putsad. Taklist i utställningshallar var målade i en mörk kulör. I övrigt var delar av taklisterna putsade hålkål.

TAK

Övervägande putsade tak. Lanterninerna var järnkonstruktioner med järnspröjsar, försedda med matt glas i undertaket.

TRAPPOR

Trappa i entrén var av kalksten. Trappa till förvaringsrum var av trä emedan trappan upp till bostadslägenheten var av stålslipad betong med brunröd concrete hardener. Trappa till källare var av grå betong.

ÖVRIG NATURSTEN

Dörromfattningar i anslutning till vestibul och utställningshallar var av kalksten.

¹¹ Information avseende invändiga material är till stora delar hämtad från konstmuseets arkiv och mappen *Konsthallens uppförande och byggnadskostnader 1922-1923*.

STORA UTSTÄLLNINGSHALLEN
1923 I SAMBAND MED
UTSTÄLLNINGEN NORDISK
KONST. TAKLISTEN VAR MÅLAD
I EN MÖRK KULÖR OCH
ELEMENTEN FÖRSEDDA MED
DEKORATIVA SKYDD. I BILD
SYNS DE URSPRUNGLIGA
DÖRRFÖDREN. (KONSTHALLENS
HEMSIDA)

IVÅN OCH ISAAC
GRÜNEWALD UNDER
HÄNGNINGEN AV
UTSTÄLLNING 1935.

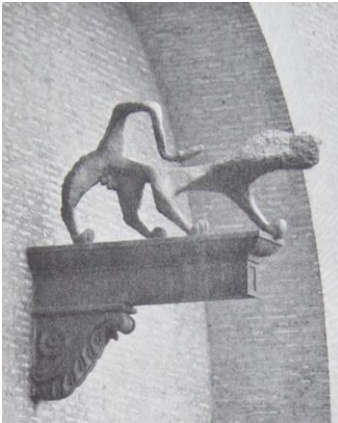
DE VÄVSPÄNDA VÄGGFÄLTEN
SYNS TYDLIGT I DENNA
BILD. (KONSTHALLENS
HEMSIDA)

Förändringar

1952 revs den huskropp som förband konsthallen med den stora byggnad som löpte parallellt med Stenhammarsgatan.¹²

1956 försågs huvudfasaden mot Götaplatsen med ett nytt dekorativt inslag i form av tre lejonskulpturer i brons av konstnären Palle Parnevi.

¹² Internet: <https://konsthallen.goteborg.se/om-konsthallen/historik/> information hämtad 2018-11-28

”Tre lejon av brons har kommit från Pelle Pernevis verkstad och fyller nu de förut tomma konsolerna i konsthallens mur mot Götaplatsen. Den svåra arkitektoniska skulpturuppgiften har lösts med en kraftig rörelsehorisontal, som överkragar volymerna i förhållande till konsolernas raka översida och bildar motvikt till akantusvoluterna inunder. Med starka förskjutningar har formen skapats livfullt rytmisk, ställvis något överdrivet kantig. Ett humoristiskt drag ställer skulpturen i välgörande kontrast mot arkitekturens stränghet. Helhetsverkan är fantasieggande och för Götaplatsen utgör de tre bronslejonerna ett berikande av miljön.”

Text och bild hämtad ur *Paletten*, nr 3 1956 (Göteborgs Stadsmuseum)

1970 etablerades en fasadskylt i koppar med texten ”Konsthallen” ovan huvudentrén. Det är troligen den skylt som sitter där idag.

1971 genomfördes även några invändiga, mindre justeringar. Bland annat satte man upp nya spaljéer för radiatorerna och en dörröppning i en utställningshall sattes igen med spånskivor och samtliga breda dörrfoder togs bort och ilagades. En vägg skall även ha flyttats men det är ovisst vilken vägg som åsyftades.¹³

1976 byggdes taket om till följd av upprepade vattenläckage. Åtgärderna innebar bland annat att partier avtäckta med papp tilläggsisolerades med styrolitskivor för att sedan förses med ny papp. Nya plåtanslutningar tillkom liksom hänggrännor med utökad dimension. Tre lanterniner byggdes om med aluminiumprofiler och isolerglas och fick delvis även mindre glasyta i relation till ursprungligt utförande. De försågs även med 10 centimeters tilläggsisolering. En fjärde lanternin ommålades och fick nya isolerglasskivor samt nya aluminiumprofiler. Befintligt galvat plåttak ommålades.¹⁴

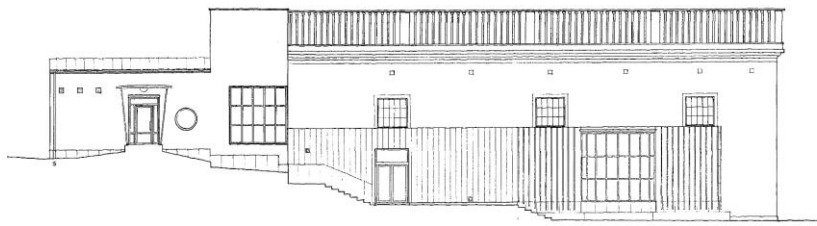
1982 revs även de två övriga tillfälliga byggnaderna från Jubileumsutställningen. I och med denna rivning var alla tillfälliga lokaler som uppfördes inför jubileumsutställningen 1923 rivna.¹⁵

1995 kompletterades konsthallen med en tillbyggnad avsedd för administrativ verksamhet i Hasselblad Centers regi. Tillbyggnaden sammankopplade även konsthallen med konstmuseet. Tillbyggnadens fasader var av slät puts med inslag av glaspardier och kopparslåt.

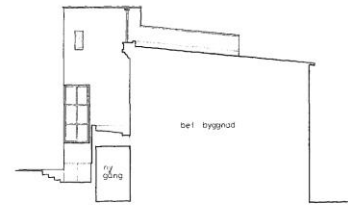
¹³ Konstmuseets arkiv, mappen *Fastigheten A-L*.

¹⁴ Konstmuseets arkiv, mappen *Museet, Hallen – Konsthallens tak, ombyggnadsprogram daterat 1976-05-19*.

¹⁵ Internet: <https://konsthallen.goteborg.se/om-konsthallen/historik/> information hämtad 2018-11-28. Se även bygglovarkivet, Göteborgs stad.

Fasad mot sydost

Fasad mot nordost

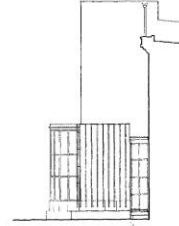
Fasad mot sydväst

Fasad mot nordväst

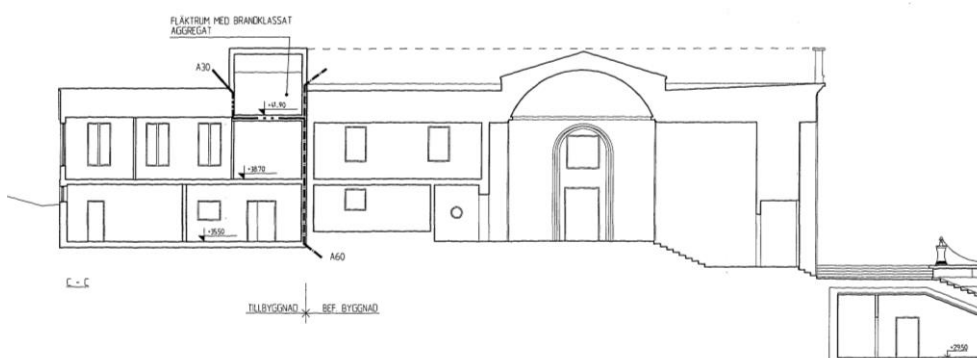
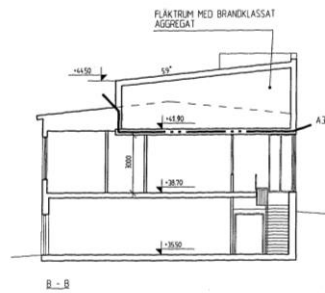
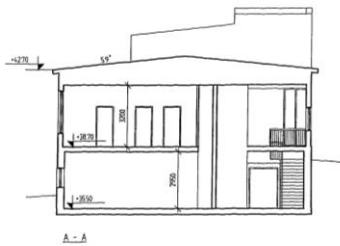

Fasad mot sydväst

Fasad mot nordost

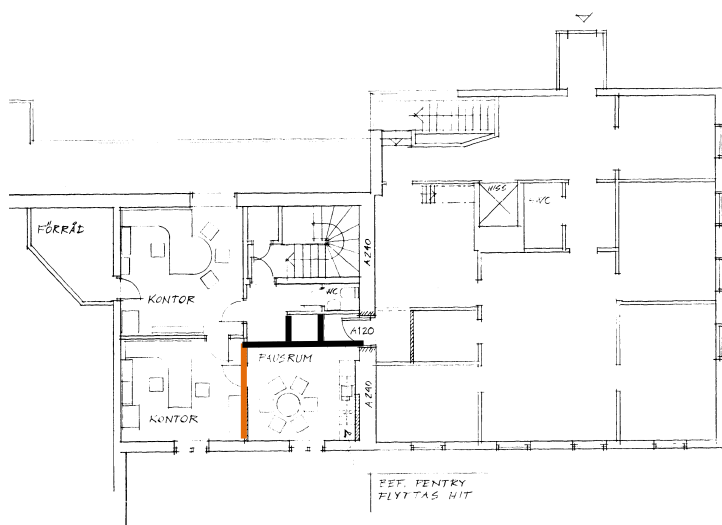
FASADER.

SEKTIONER. STRECKAD LINJE MARKERAR GRÄNS MELLAN BEFINTLIG BYGGNAD OCH TILLBYGGNAD.

UTSNITT AV NYBYGGNADSRITNINGAR, ERSÉUS FRENNING & SJÖGREN ARKITEKTER /CULLBERG
ARKITEKTKONTOR (H CULLBERG & P ERSÉUS), 1994. (GÖTEBORGS STADSBYGGNADSKONTORS ARKIV)

1995 genomförs även en mindre justering av planlösningen på plan 2, i den ursprungliga bostadslägenheten. Förändringarna innebar att en vägg sattes upp vilket delade ett större rum i två samt att ett väggparti revs. Att en vägg tillkom innebar att den vägg som ursprungligen fanns där någon gång tagits ned.

FÖRÄNDRINGSRITNING FRÅN 1995. ORANGEA MARKERINGAR FÖR TILLKOMMANDE VÄGGPARTIER, SVARTA FÖR VÄGGAR SOM RIVS.

(GÖTEBORGS STADSBYGGNADSKONTORS ARKIV)

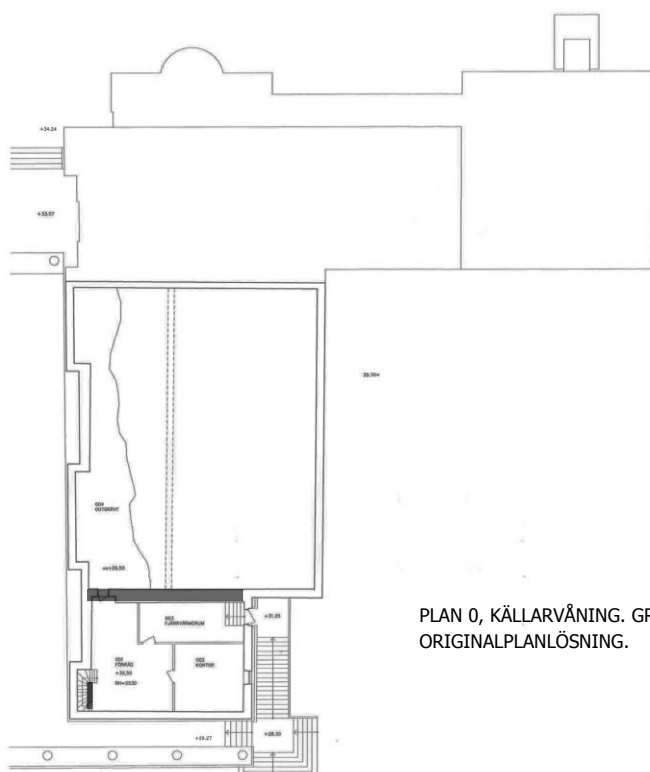
2007 uppfördes två provisoriska kontorspaviljonger på baksidan, mot väster. Paviljongerna gavs en friliggande placering men en av dem byggdes samman med den ursprungliga konsthallen och en dörr togs upp i konsthallens fasad. Paviljongerna uppfördes med tidsbegränsat bygglov.¹⁶

Den **15 december 2017** förklarades den ursprungliga delen av Konsthallen för byggnadsminne enligt länsstyrelsens beslut.¹⁷

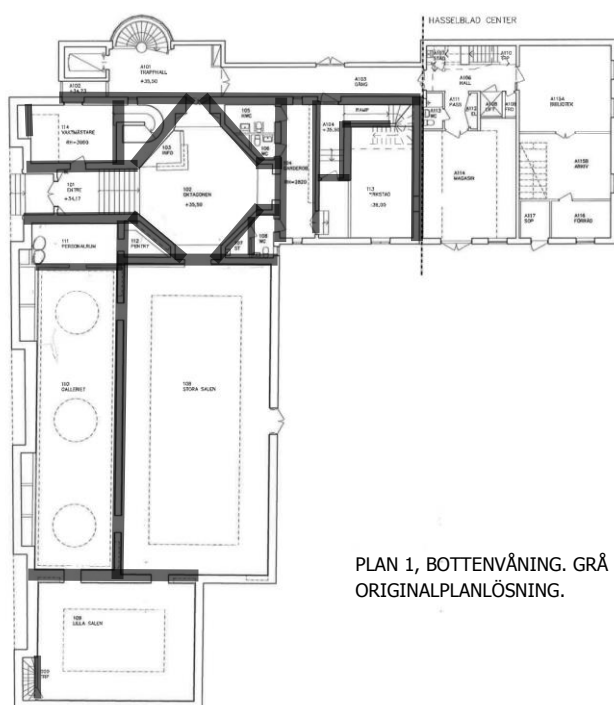
Konsthallen har fungerat som konsthall från uppförande och byggnaden har alltjämt samma funktion. Endast smärre justeringar av planlösningen har genomförts vilket illustreras i nedanstående illustrationer som visar bevarad originalplanlösning för samtliga plan.

¹⁶ Där inget annat anges bygger sammanställningen på granskning av bygglovsritningar från Göteborgs stadsbyggnadskontors arkiv.

¹⁷ Beslut om byggnadsminnesförklaring av Konsthallen, daterat 2017-12-15, Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

PLAN 0, KÄLLARVÅNING. GRÅ MARKERINGAR FÖR ORIGINALPLANLÖSNING.

PLAN 1, BOTTENVÅNING. GRÅ MARKERINGAR FÖR ORIGINALPLANLÖSNING.

PLAN 2, ÖVRE PLAN. GRÅ MARKERINGAR FÖR
ORIGINALPLANLÖSNING. STRECKAD LINJE FÖR VAD
SOM SANNOLIKT UTGÖR ORIGINALPLANLÖSNING.

Byggnadskronologi

- 1922** Nybyggnad av konsthallen.
- 1952** Tillfällig utställningslokal från jubileumsutställningen 1923 revs.
- 1956** Naturstensbalkar försågs med ny utsmyckning i form av lejonskulpturer i brons av skulptör Palle Pernevi.
- 1970** Ny fasadskylt ovan huvudentré.
- 1982** Resterande tillfälliga lokaler från jubileumsutställningen 1923 revs.
- 1995** Tillbyggnad för kontor som även förband konstmuseet med konsthallen. Samma år genomfördes även en mindre justering av planlösningen på plan 2 i den ursprungliga delen av konsthallen.
- 2007** Två kontorspaviljonger av provisorisk karaktär uppfördes på gården.

Konsthallens arkitekter

Arvid Bjerke

Arvid Bjerke föddes den 26 december 1880 i Göteborg. Hans far var grosshandlare och Arvid Bjerke studerade vid Tekniska Högskolan i Stockholm där han avlade examen vid avdelningen för arkitektur 1903. Därefter studerade han, som många arkitekter vid tiden, på Konstakademien i två år. Han påbörjade sedan sin yrkesbana som arkitekt i Göteborg från 1906. Mellan 1913 och 1920 arbetade han tillsammans med kollegan R O Swensson. Bjerke medverkade också i arkitektkonsortiet Ares tillsammans med Ernst Torulf, Sigfrid Ericson och R O Swensson. Tillsammans ritade de byggnader för jubileumsutställningen i Göteborg 1923 samt utformade Götaplatsen och konstmuseet liksom konsthallen.

Mellan åren 1929 och 1935 drev Arvid Bjerke egen arkitektverksamhet i Paris och därefter, 1935-1940, arkitekt- och byggmästarverksamhet i Stockholm med sina två söner. 1941-1947 var Bjerke chef för HSB:s tekniska utredningsavdelning. 1952 avled Arvid Bjerke.

ARVID BJERKE. (RIKSARKIVET)

Arvid Bjerkes arkitektur kännetecknas av en materialomsorg som gör sig gällande genom hela hans produktion. Hans formgivning har rötter både i nationalromantik och klassicism. Under sina verksamma år ritade han många exklusiva miljöer som privatvillorna i Lorensbergs villastad och Carlanderska sjukhemmet, samt offentliga byggnader som konstmuseet, kyrkor och ett flertal skolor.

Verk i urval

Villor, Anders Mattssongatan	1906-1917
Bräutigams konditori	1910
Lindholmsskolan (m. R O Swensson)	1911
Apoteket Vasen (m. R O Swensson)	1913
Villor, Lorensbergs villastad	1914-1922
Rambergsskolan (m. R O Swensson)	1916
Utby kyrka, Partille socken	1916-1919

Nordhemsskolan (m. R O Swensson)	1917
Amerikahuset (m. R O Swensson)	1919
Tomtens fabrik (m. C Ritzén)	1922
Carlanderska sjukhemmet	1925
Götaplatsen med konstmuseet och konsthallen (m. Ares)	1919-1923
Jubileumsutställningen, bl. a. kongresshallen, Lisebergs nöjesfält (m. Ares)	1923 ¹⁸

Sigfrid Ericson

Sigfrid Ericson föddes den 7 oktober 1879 i Fritsla, Västergötland. Hans far var fabrikör och Sigfrid Ericson utbildade sig vid Chalmers Tekniska Läroanstalt i Göteborg samt vid Kungliga Akademien för de fria konsterna i Stockholm.

Under åren 1913-1945 var Ericson rektor vid Slöjdföreningens skola i Göteborg. Liksom Bjerke medverkade han även i arkitektkonsortiet Ares där även Ernst Torulf och R O Swensson ingick och han var således en av arkitekterna bakom utformningen av Götaplatsen med konstmuseum och konsthall.

Sigfrid Ericson stod även bakom ett antal kyrkobyggen och Masthuggskyrkan i Göteborg från 1914 utgjorde hans genombrott inom svensk kyrkoarkitektur.

SIGFRID ERICSON. (WIKIPEDIA)

Verk i urval

Götaplatsen med konstmuseet och konsthallen (m. Ares)	1919-1923
Jubileumsutställningen, bl. a.	
Kommunala mellanskolan i Göteborg	1938-1938
Masthuggskyrkan i Göteborg	1911-1914
Lyse kyrka, Bohuslän	1911-1912
Hunnebostrands kyrka, Bohuslän	1911
Surte kyrka, Västergötland	1912
Lundby kyrka, Göteborg	1918
Johannebergsskyrkan, Göteborg	1940
Flertalet kyrkor och kyrkorestaureringar samt villor och egnahem ¹⁹	

¹⁸ Internet: Arvid Bjerke, <https://sok.riksarkivet.se/sbl/artikel/18256>, Svenskt biografiskt lexikon (art av R. Josephson.) information hämtad 2018-12-14

¹⁹ Internet: Artikel om Sigfrid Ericson, Kulturnav <http://kulturnav.org/0db07cb8-b797-46a1-968e-91eafd47f959> hämtad 2018-12-14

Nulägesbeskrivning

Konsthallen har ett högt kulturhistoriskt värde, dels som ingående i miljön med kulturbyggnader vid Götaplatsen och med betydelse för stadsbilden. Den har även ett högt kulturhistoriskt värde i sig själv, i sin arkitektoniska utformning och i de påkostade materialvalen. Fasaderna i 1920-talets klassicistiska stilideal hänger även arkitektoniskt samman med konstmuseet och de båda byggnaderna ritades av två av landets mest framträdande arkitekter vid tiden; Sigfrid Ericson och Arvid Bjerke. Även interiört har konsthallen ett högt kulturhistoriskt värde vilket avspeglas i tidstypisk utformning och materialval.

Byggnaden har även ett kontinuitetsvärde i sin funktion som konsthall.

Byggnaden är idag väl bevarad, såväl utvändigt som invändigt. Den tillbyggda delen är tydligt underordnad i sin arkitektur och placering. De provisoriska paviljongerna mot gården utgör dock ett inslag med negativ påverkan på upplevelsen av konsthallen idag.

Kulturhistorisk klassning enligt Higabs system

Som ett stöd i den fortlöpande förvaltningen av konsthallen är rum och byggnadsdelar indelade i olika klasser utifrån vilken grad av bevarande och varsamhet som krävs vid hanteringen av de olika delarna. Klassningen är gjord enligt Higabs eget system med färgkoder som återges nedan. Bedömningen av lämplig klassning baseras dels på byggnadsminnesförklaringens skyddsbestämmelser samt plan- och bygglagen, dels på den genomförda kulturhistoriska inventeringen. I vård- och underhållsplanen – del 2 – markeras byggnadsdelar och rum med olika färgband som signalerar deras kulturhistoriska klassning.

Nedanstående färgkoder är enligt Higabs system av år 2017.

Värde 5: Byggnadsdel/rum med mycket högt kulturhistoriskt värde som skyddas enligt byggnadsminnesförklaringen.

Värde 4: Byggnadsdel/rum av högt kulturhistoriskt värde som borde ingå i byggnadsminnesförklaringen.

Värde 3: Byggnadsdel/rum av särskilt kulturhistoriskt värde.

Värde 2: Byggnadsdel/rum med lågt kulturhistoriskt värde eller med enskilt värdefulla detaljer.

Värde 1: Byggnadsdel/rum utan kulturhistoriskt värde.

Exteriör

Konsthallen utgörs av en monumental tegelbyggnad uppförd i enlighet med 1920-talets klassicistiska stilideal med stark materialverkan i gula tegelfasader, inslag av natursten, gjutjärn och brons. Husets exteriör är väl bevarad. De större förändringar som genomförts är tillbyggnaden från mitten av 1990-talet men i övrigt har inga förändringar genomförts som nämnvärt påverkat den ursprungliga karaktären.

Byggnadens exteriör är i allt väsentligt i originalutförande och har bevarade material och detaljer av hög kvalitet.

Hela exteriören av den ursprungliga delen omfattas av byggnadsminnesförklaringens skyddsbestämmelser och klassas med röd markering.

Följande karaktärsdrag utgör grund för det kulturhistoriska värdet avseende exteriören.

- Ursprunglig byggnadsvolym
- Ursprunglig fasad- och takutformning
- Ursprungliga material och detaljer av hög kvalitet (inslag av natursten, gult handslaget tegel, balustrad i gjutjärn mm) och senare kompletteringar (bronslejon)

DEN URSPRUNGLIGA DELEN AV KONSTHALLEN ÄR UPPFÖRD I ENLIGHET MED 1920-TALET'S KLASSICISTISKA STILIDEAL OCH UPPVISAR VÄL BEVARADE FASADER.

TILLBYGGNADEN FRÅN 1990-TALET ÄR ARKITEKTONSIKT UNDERORDNAD DEN URSPRUNGLIGA BYGGNADEN OCH ANSLUTER I MATERIAL OCH DETALJER.

HUVUDENTRÉ I ORIGINALUTFÖRANDE.

FASADER AV GULT, HANDSLAGET TEGEL.

FASADEN AVSLUTAS UPPÅT MED EN KRAFTIG TAKFOT I GNEJS OCH EN KARAKTÄRSSKAPANDE BALUSTRAD I GJUTJÄRN.

SENARE TILLKOMNA BRONSLEJON PRYDER DE URSPRUNGLIGA BALKARNA I GRANIT.

Interiör

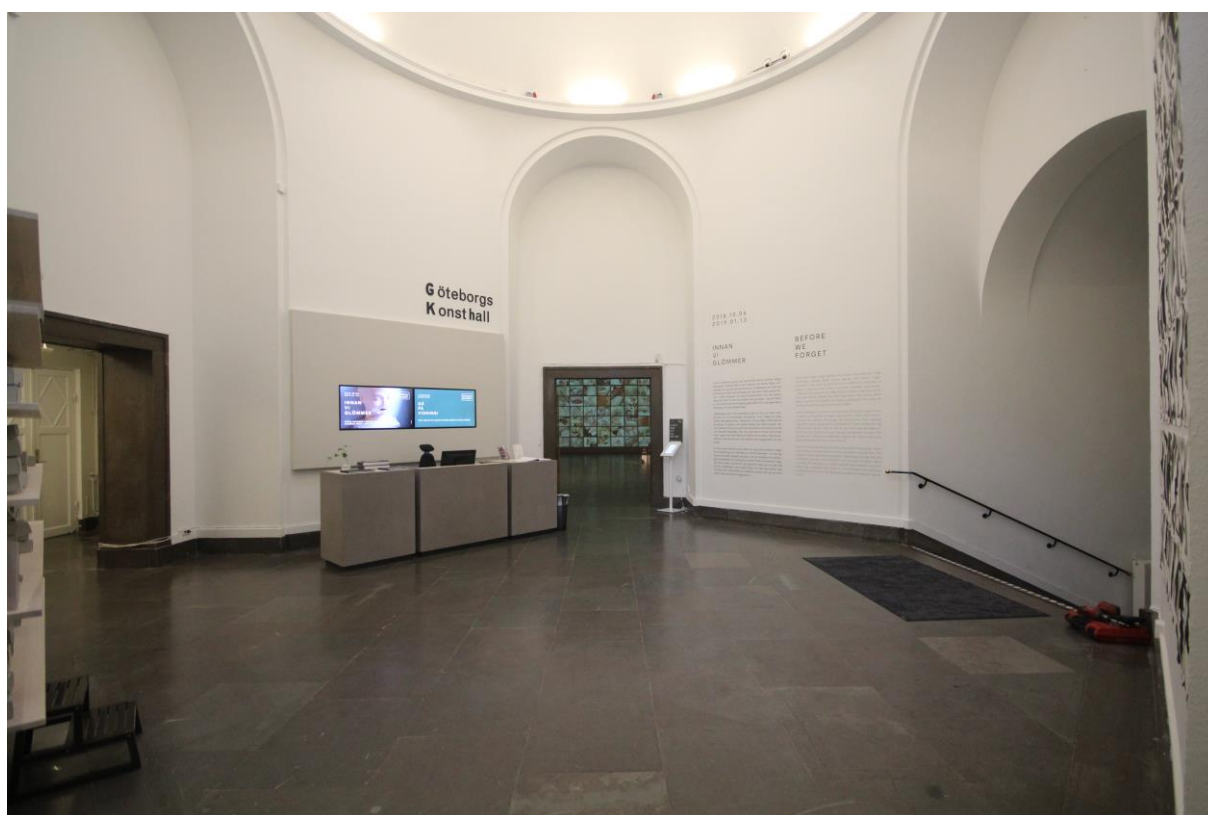
Byggnadens interiör är till stora delar väl bevarad med tidstypisk 20-tals gestaltning såväl i helhet som i detaljer. Enkelheten har fått råda men material, utförande och formspråk uppvisar en hög kvalitet typisk för tiden vid byggnadens uppförande.

Planlösningen är i princip intakt med undantag för justeringar på det övre planet. Bottenplanet med de stora öppna utställningshallarna och vestibulen med sin oktagonala form uppvisar en stram och kraftfull interiör med mörka sten- och tegelgolv och påkostade men till formen enkla detaljer såsom dörrromfattningar i röd kalksten. Såväl hallarna som oktagonen är försedda med spröjsade lanterniner som ger möjlighet att sprida dagsljus i de slutna rummen.

Entréhallen med oktagonen och kapprummet liksom utställningshallarna är till övervägande i originalskick. Övriga rum har delvis förändrade ytskikt men originaldelar återfinns även i dessa delar. Sammantaget har interiören en till stora delar bevarad planlösning. Slittåliga och högkvalitativa material i publika utrymmen är överlag intakta och interiörens karaktär är fortfarande i hög grad präglad av originalutförandet i planlösning, rumsvolymer och delvis även i detaljer.

Följande karaktärsdrag utgör grunden för det kulturhistoriska värdet inom den ursprungliga delen av konsthallen:

- Originalplanlösning
- Ursprunglig gestaltning
- Originalinredning med material och detaljer i hög kvalitet (golv, socklar, putsade väggar, dörrromfattningar, taklister, lanterniner mm).

OKTAGONEN MED GOLV OCH SOCKEL AV KALKSTEN, PUTSAD VÄGGAR MED RUNDBÅGADE NISCHER, DÖRRROMFATTNINGAR I KALKSTEN MM.

GOLV OCH SOCKLAR I KALKSTEN ÅTERKOMMER ÄVEN I KAPPRUMMET.

EN AV UTSÄLLNINGSHALLARNA MED KVADRATISKT TEGELGOLV OCH TEGELSOCKEL, VÄLVT TAK OCH REKTANGULÄR LANTERNIN MED SPRÖJS I GJUTJÄRN.

URSPRUNGLIGEN KONTOR, IDAG ATELJÉ/VERKSTAD. TRÄTRAPPAN LEDER UPP TILL ETT RUM SOM IDAG ANVÄNDS SOM KONTOR MEN SOM FRÅN BÖRJAN ANVÄNDES SOM FÖRRÅD.

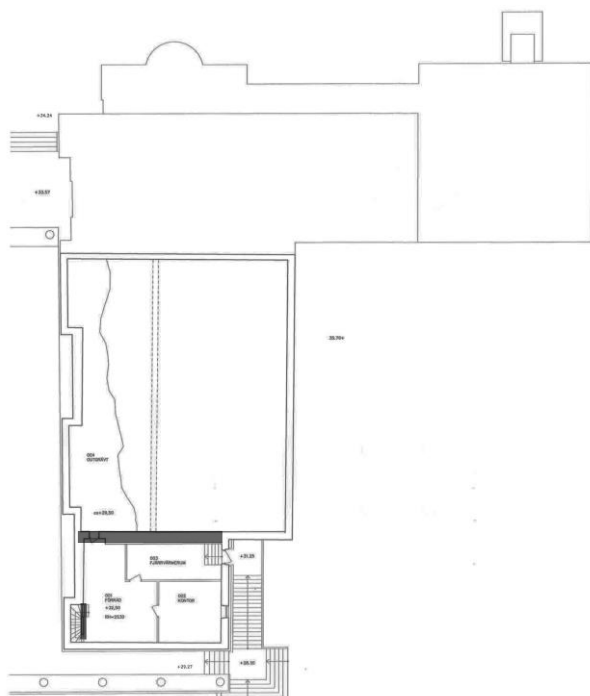
Följande redogör översiktligt för den kulturhistoriska klassningen av konsthallens interiör från plan 0 till 2. Rummen med deras respektive inslag och kulturhistoriska bedömning beskrivs närmare i del 2.

Den röda markeringen på planritningarna anger byggnadsminnesförklaringens utsträckning medan övriga färgmarkeringar är bedömningar gjorda utifrån Higabs mall för kulturhistorisk klassning. Dessa bedömningar ger en fingervisning om de olika rummens kulturhistoriska värde; hur välbevarade respektive ombyggda de olika rummen är. Grön markering visar på rum som byggts om i någon utsträckning, exempelvis kompletterats med nya mellanväggar.

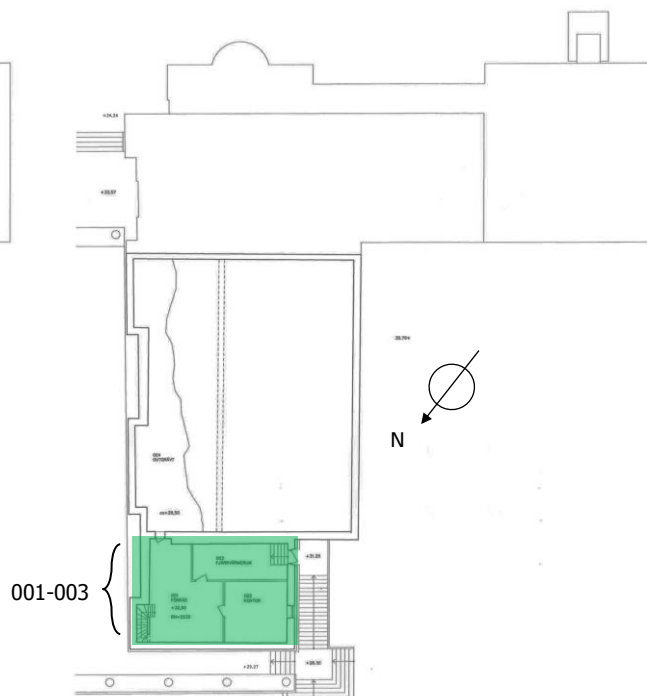
Det bör betonas att i alla delar av konsthallen gäller att åtgärder skall utformas och genomföras med varsamhet. Vad gäller de byggnadsminnesförklarade delarna (rödmarkerade) gäller också att tillstånd måste inhämtas från länsstyrelsen både avseende underhåll och ändringar. Ändringar, som berör rum oavsett kulturhistorisk klassning, omfattas även av bygglovsplikt.

Plan 0

Det som ursprungligen utgjorde ett större pannrum har någon gång delats av i tre utrymmen som bland annat inhyser förråd och teknikutrymmen.

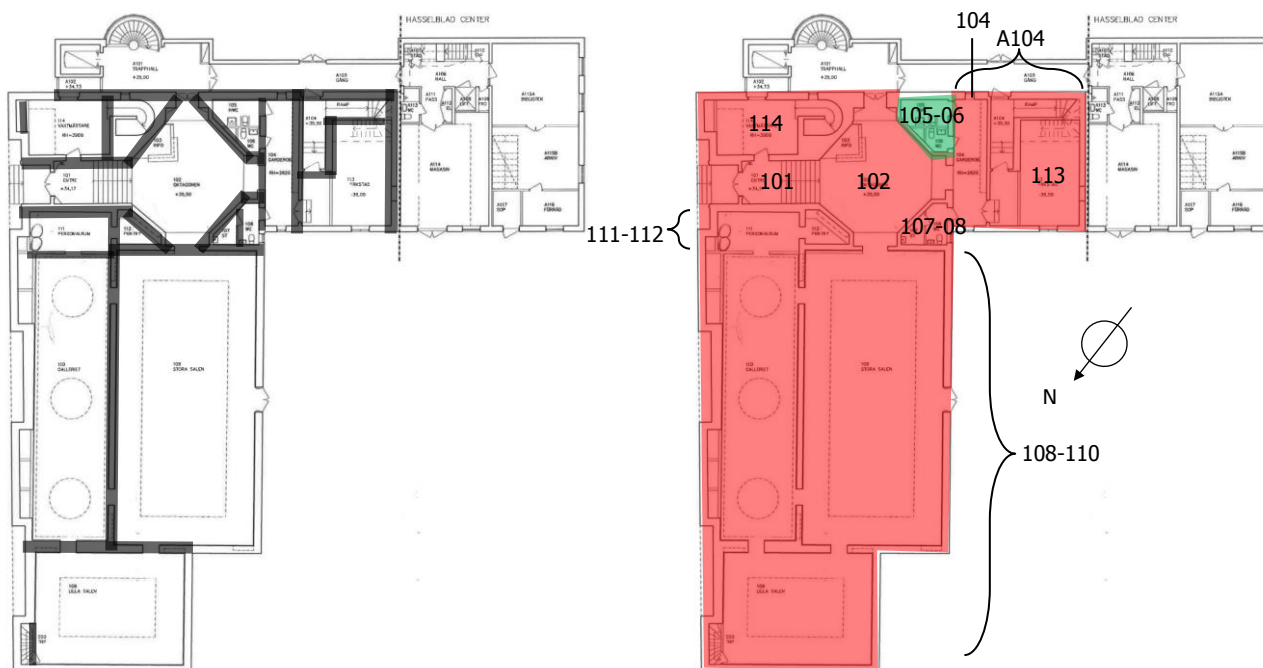
PLAN 0, KÄLLARVÅNING. GRÅ MARKERINGAR FÖR ORIGINALPLANLÖSNING.

GRÖNMARKERAD YTA ÄR BEDÖMD UTIFRÅN HIGABS SYSTEM FÖR KULTURHISTORISK KLASSNING.

Plan 1

Plan 1 har en nästintill intakt ursprunglig planlösning och rummen har delvis även samma funktion som vid uppförandet. Vestibul och kapprum nås via huvudentrén men även från 1995 års tillbyggnad. Personalutrymme med kök är placerade i anslutning till kapprummet och från denna del nås trapphus till plan 2 samt till gårdens provisoriska paviljonger. Vid huvudentrén finns ett rum med en internt trappa upp till den övre våningen. Utställningshallarna nås från vestibulens oktagon.

PLAN 1, BOTTENVÅNING. GRÅ MARKERINGAR FÖR ORIGINALPLANLÖSNING.

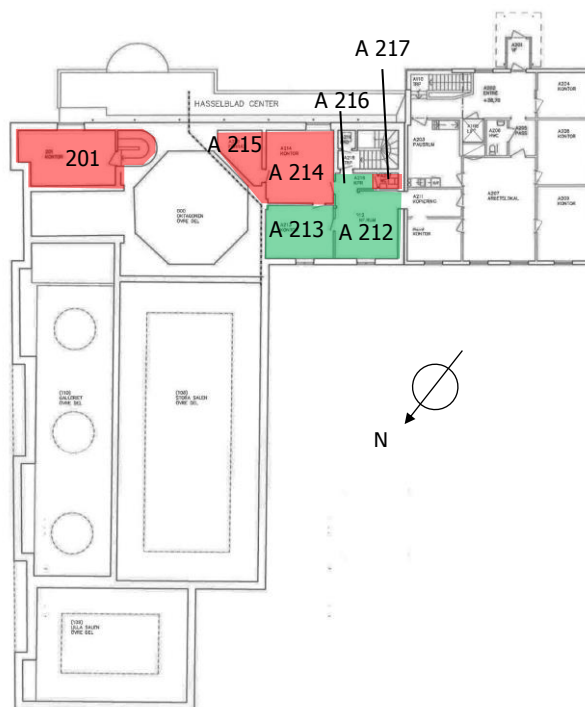
RÖDMARKERADE YTOR OMFATTAS AV BYGGNADSMINNESFÖRKLARINGEN. GRÖNMARKERAD YTA ÄR BEDÖMD UTIFRÅN HIGABS SYSTEM FÖR KULTURHISTORISK KLASSNING.

Plan 2

Plan 2 har bevarad planlösning i rum 201. Delar av den ursprungliga planlösningen finns även kvar i den övriga delen men där är rumsindelningen delvis justerad i samband med 1990-talets ombyggnad. Den delen ingår idag i Hasselblad Center men nås även via trapphus A 104. Rummen används idag som kontor.

PLAN 2, ÖVRE PLAN. GRÅ MARKERINGAR FÖR ORIGINALPLANLÖSNING. STRECKAD MARKERING FÖR PARTI SOM SANNOLIKT ÄR ORIGINAL.

RÖDMARKERADE YTOR OMFATTAS AV BYGGNADSMINNESFÖRKLARINGEN. GRÖNMARKERAD YTA ÄR BEDÖMD UTIFRÅN HIGABS SYSTEM FÖR KULTURHISTORISK KLASSNING.

Källförteckning

ARKIV

Göteborgs stadsbyggnadskontors ritningsarkiv har en samling bygglovsritningar från 1922 och framåt där de förändringsåtgärder fastighetsägaren sökt bygglov för finns registrerade.

Region- och Stadsarkivet i Göteborg har originalritningar av både exteriör och interiör. Här finns även en del skisser och förslag gällande konsthallens utformning liksom handlingar som berör utformning och tävling gällande Götaplatsen.

Göteborgs Stadsmuseum har i sitt arkiv (Faktarummet) en del handlingar som rör konsthallen.

I konstmuseets arkiv finns handlingar rörande konsthallens uppförande och kostnader liksom material om diverse förändringar och åtgärder.

TRYCKTA KÄLLOR OCH LITTERATUR

Caldenby, Claes, *Att bygga ett land*, Arkitekturmuseet och Byggforskningsrådet (1998)

Linde Bjur, Gunilla & Engström, Krister *Arkitekter och fasader Göteborg 1850-1920*, Balkong Förlag (2013)

Lönnrot, Gudrun (red) *Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, del 1 – Ett program för bevarande* (1999)

OTRYCKTA KÄLLOR OCH LITTERATUR

Beslut om byggnadsminnesförklaring av konsthallen, daterat 2017-12-15, Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Götaplatsens kulturinstitutioner, Konsthallen, antikvariskt förvaltningsunderlag, Acanthus arkitektur & kulturvård (2011)

Gällande stadsplan – *Förslag till ändring i stadsplanen och stadsplanebestämmelserna för Kvarteren Nr 16 Näktergalen, Nr 2 Taltrasten och Nr 5 i Johanneberg samt jämkning i stadsplanen för kvarteret Nr 9 i 14:e roten i Göteborg* (1922)

INTERNET

<https://konsthallen.goteborg.se/om-konsthallen/historik/>
information hämtad 2018-11-28

Arvid Bjerke, <https://sok.riksarkivet.se/sbl/artikel/18256>, Svenskt biografiskt lexikon (art av R. Josephson.)
information hämtad 2018-12-14

Sigfrid Ericson, Kulturnav <http://kulturnav.org/0db07cb8-b797-46a1-968e-91eafd47f959>
information hämtad 2018-12-14

FOTOGRAFIER OCH ILLUSTRATIONER

Källor till bilder och illustrationer anges i bildtexterna. Övriga bilder är tagna av Lindholm Restaurering AB 2018.